

I

(Πράξεις εγκριθείσες δυνάμει των συνθηκών ΕΚ/Ευρατόμ των οποίων η δημοσίευση είναι υποχρεωτική)

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΙ ΚΑΙ ΔΙΑΔΙΚΑΣΤΙΚΟΙ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

της 25ης Ιουλίου 2007

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

έχοντας υπόψη

τη Συνθήκη για την ίδρυση των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, και ιδίως το άρθρο 225 Α,

τη Συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας, και ιδίως το άρθρο 140 Β,

το πρωτόκολλο περί του Οργανισμού του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, και ιδίως το παράρτημά του Ι,

την απόφαση 2004/752/ΕΚ, Ευρατόμ του Συμβουλίου, της 2ας Νοεμβρίου 2004, για την ίδρυση Δικαστηρίου Δημόσιας Διοίκησης της Ευρωπαϊκής Ένωσης ⁽¹⁾,

τη σύμφωνη γνώμη του Δικαστηρίου,

την έγκριση του Συμβουλίου που δόθηκε στις 19 Απριλίου 2007,

λαμβάνοντας υπόψη τα ακόλουθα:

1. Εναπόκειται στο Δικαστήριο Δημόσιας Διοίκησης να θεσπίσει τον Κανονισμό Διαδικασίας του, σε συμφωνία με το Δικαστήριο και με την έγκριση του Συμβουλίου η οποία λαμβάνεται με ειδική πλειοψηφία.
2. Πρέπει να θεσπιστούν οι διατάξεις περί της λειτουργίας του Δικαστηρίου Δημόσιας Διοίκησης που προβλέπονται από τις

Συνθήκες, από το πρωτόκολλο περί του Οργανισμού του Δικαστηρίου, από το παράρτημα Ι του εν λόγω Οργανισμού και από την απόφαση 2004/752/ΕΚ, Ευρατόμ καθώς και όλες οι απαραίτητες διατάξεις για την εφαρμογή, την αποσαφήνιση και τη συμπλήρωση των πράξεων αυτών, εφόσον παρίσταται ανάγκη.

3. Πρέπει να προβλεφθούν για το Δικαστήριο Δημόσιας Διοίκησης διαδικασίες προσιδιάζουσες στο έργο ενός πρωτοβαθμίου δικαστηρίου και στην αποστολή που του έχει ανατεθεί να αποφαινεται σύμφωνα με κανόνες που προσαρμόζονται στις ιδιαιτερότητες των διαφορών των οποίων επιλαμβάνεται, εξετάζοντας τις δυνατότητες φιλικού διακανονισμού των διαφορών σε κάθε στάδιο της διαδικασίας.
4. Ευκαίτιο, προκειμένου να εξασφαλισθεί η ενότητα και η συνοχή του δικαιοδοτικού συστήματος, οι κανόνες που ισχύουν για τη διαδικασία ενώπιον του Δικαστηρίου Δημόσιας Διοίκησης να μην αποκλίνουν, πέραν του αναγκαίου, των κανόνων που ισχύουν για τη διαδικασία ενώπιον του Δικαστηρίου δυνάμει του Κανονισμού Διαδικασίας του, ο οποίος εκδόθηκε στις 19 Ιουνίου 1991 ⁽²⁾, όπως έχει τροποποιηθεί μεταγενέστερα, και των κανόνων που ισχύουν για τη διαδικασία ενώπιον του Πρωτοδικείου δυνάμει του Κανονισμού Διαδικασίας του, ο οποίος εκδόθηκε στις 2 Μαΐου 1991 ⁽³⁾, όπως έχει τροποποιηθεί μεταγενέστερα,

⁽¹⁾ ΕΕ L 333, της 9.11.2004, σ. 7.

⁽²⁾ ΕΕ L 176 της 4.7.1991, σ. 7. Κανονισμός διαδικασίας που τροποποιήθηκε πλέον πρόσφατα με την απόφαση 2006/955/ΕΚ, Ευρατόμ (ΕΕ L 386 της 29.12.2006, σ. 44).

⁽³⁾ ΕΕ L 136 της 30.5.1991, σ. 1. Κανονισμός διαδικασίας που τροποποιήθηκε πλέον πρόσφατα με την απόφαση 2006/956/ΕΚ, Ευρατόμ (ΕΕ L 386 της 29.12.2006, σ. 45).

ΘΕΣΠΙΖΕΙ ΤΟΝ ΑΚΟΛΟΥΘΟ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟ:

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 1

Ορισμοί

1. Στις διατάξεις του παρόντος κανονισμού:
 - η Συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας αναφέρεται ως «Συνθήκη ΕΚ»·
 - η Συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας (Ευρατόμ) αναφέρεται ως «Συνθήκη ΕΚΑΕ»·
 - το πρωτόκολλο περί του Οργανισμού του Δικαστηρίου αναφέρεται ως «Οργανισμός του Δικαστηρίου»·
 - ο Κανονισμός Υπηρεσιακής Καταστάσεως των υπαλλήλων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και το καθεστώς που εφαρμόζεται επί του λοιπού προσωπικού των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων αναφέρεται ως «Κανονισμός Υπηρεσιακής Καταστάσεως».
2. Για τους σκοπούς της εφαρμογής του παρόντος κανονισμού:
 - με τον όρο «Δικαστήριο ΔΔ» νοείται το Δικαστήριο Δημόσιας Διοίκησης της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή, για τις υποθέσεις που χειρίζεται ένα τμήμα ή ένα μονομελές τμήμα, το οικείο τμήμα·
 - με τον όρο «πρόεδρος του Δικαστηρίου ΔΔ» νοείται αποκλειστικά ο πρόεδρος του δικαιοδοτικού οργάνου, ενώ ο όρος «πρόεδρος» δηλώνει τον πρόεδρο του δικάζοντος σχηματισμού·
 - με τον όρο «όργανα» νοούνται τα όργανα των Κοινοτήτων και οι οργανισμοί που ιδρύονται από τις Συνθήκες ή με την πράξη που εκδίδεται προς εκτέλεση των Συνθηκών και μπορούν να είναι διάδικοι ενώπιον του Δικαστηρίου.

ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΩΤΟΣ

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ ΔΔ

Κεφάλαιο πρώτο

ΠΡΟΕΔΡΙΑ ΚΑΙ ΜΕΛΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ ΔΔ

Άρθρο 2

Περίοδος ασκήσεως των καθηκόντων των δικαστών

1. Η περίοδος της ασκήσεως των καθηκόντων του δικαστή αρχίζει από την ημερομηνία που καθορίζεται στην πράξη διορισμού του.
2. Αν η πράξη διορισμού δεν καθορίζει ημερομηνία, η περίοδος αρχίζει από την ημερομηνία της πράξεως αυτής.

Άρθρο 3

Ορκωμοσία

1. Οι δικαστές, πριν αναλάβουν τα καθήκοντά τους, δίνουν ενώπιον του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων τον ακόλουθο όρκο:

«Ορκίζομαι να ασκώ τα καθήκοντά μου με πλήρη αμεροληψία και ευσυνειδησία και να μην παραβιάζω το απόρρητο των διασκέψεων.»

2. Αμέσως μετά την ορκωμοσία, οι δικαστές υπογράφουν δήλωση με την οποία αναλαμβάνουν επίσημα τη δέσμευση να τηρούν, κατά τη διάρκεια της ασκήσεως των καθηκόντων τους και μετά τη λήξη τους, τις υποχρεώσεις που απορρέουν από το λειτουργημά τους και, ιδίως, μετά τη λήξη της περιόδου αυτής, τα καθήκοντα της εντιμότητας και της διακριτικότητας, όσον αφορά την αποδοχή ορισμένων θέσεων ή ωφελημάτων.

Άρθρο 4

Παύση και έκπτωση δικαστή

1. Όταν το Δικαστήριο των ΕΚ καλείται να κρίνει, αφού ζητήσει τη γνώμη του Δικαστηρίου ΔΔ, αν ένας δικαστής δεν ανταποκρίνεται πλέον στις απαιτούμενες προϋποθέσεις ή δεν εκπληρώνει πλέον τις υποχρεώσεις που απορρέουν από το λειτουργημά του, ο πρόεδρος του Δικαστηρίου ΔΔ καλεί τον εν λόγω δικαστή να εμφανιστεί ενώπιον του Δικαστηρίου ΔΔ εν συμβουλίω για να υποβάλει τις παρατηρήσεις του· ο γραμματέας δεν παρίσταται στην ακρόαση.

2. Η γνώμη του Δικαστηρίου ΔΔ είναι αιτιολογημένη.

3. Η γνώμη περί του ότι ο δικαστής δεν ανταποκρίνεται πλέον στις απαιτούμενες προϋποθέσεις ή δεν εκπληρώνει πλέον τις υποχρεώσεις που απορρέουν από το λειτουργημά του πρέπει να συγκεντρώνει τις ψήφους της πλειοψηφίας των δικαστών του Δικαστηρίου ΔΔ. Στην περίπτωση αυτή, το αναλυτικό αποτέλεσμα της ψηφοφορίας ανακοινώνεται στο Δικαστήριο των ΕΚ.

4. Η ψηφοφορία είναι μυστική, το δε ενδιαφερόμενο μέλος δεν μετέχει στη διάσκεψη.

Άρθρο 5

Σειρά αρχαιότητας

1. Εκτός του προέδρου του Δικαστηρίου ΔΔ και των προέδρων τμήματος, οι δικαστές κατατάσσονται αδιακρίτως σύμφωνα με την αρχαιότητά τους.

2. Σε περίπτωση ίδιας αρχαιότητας, η σειρά καθορίζεται από την ηλικία.

3. Οι απερχόμενοι δικαστές που αναδιορίζονται διατηρούν την προηγούμενη σειρά αρχαιότητάς τους.

Άρθρο 6

Εκλογή προέδρου του Δικαστηρίου ΔΔ

1. Σύμφωνα με το άρθρο 4, παράγραφος 1, του παραρτήματος Ι του Οργανισμού του Δικαστηρίου, οι δικαστές εκλέγουν μεταξύ τους τον πρόεδρο του Δικαστηρίου ΔΔ για τρία έτη. Η επανεκλογή του επιτρέπεται.

2. Σε περίπτωση λήξεως της θητείας του προέδρου του Δικαστηρίου ΔΔ πριν από την πάροδο του κανονικού χρόνου της, ορίζεται αντικαταστάτης του για την υπόλοιπη περίοδο.

3. Οι εκλογές που προβλέπονται στο παρόν άρθρο διεξάγονται με μυστική ψηφοφορία. Εκλέγεται ο δικαστής που συγκεντρώνει την απόλυτη πλειοψηφία. Αν κανένας από τους δικαστές δεν συγκεντρώσει την απόλυτη πλειοψηφία, διεξάγεται δεύτερη ψηφοφορία και εκλέγεται ο δικαστής που συγκεντρώνει τις περισσότερες ψήφους. Σε περίπτωση ισοψηφίας, εκλέγεται ο αρχαιότερος δικαστής.

4. Το όνομα του εκλεγέντος προέδρου του Δικαστηρίου ΔΔ δημοσιεύεται στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Άρθρο 7

Καθήκοντα του προέδρου του Δικαστηρίου ΔΔ

1. Ο πρόεδρος του Δικαστηρίου ΔΔ διευθύνει τις εργασίες και τις υπηρεσίες του Δικαστηρίου ΔΔ.

2. Προεδρεύει των δημοσιών συνεδριάσεων καθώς και των διασκέψεων εν συμβουλία:

— της ολομέλειας·

— του πενταμελούς τμήματος·

— του τριμελούς τμήματος του οποίου έχει οριστεί μέλος.

Άρθρο 8

Αντικατάσταση του προέδρου του Δικαστηρίου ΔΔ

Σε περίπτωση απουσίας ή κωλύματος του προέδρου του Δικαστηρίου ΔΔ ή χηρείας της θητείας του, ο αντικαταστάτης του ορίζεται κατά τη σειρά που προκύπτει από την εφαρμογή του άρθρου 5.

Κεφάλαιο δεύτερο

ΔΙΚΑΣΤΙΚΟΙ ΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΙ

Άρθρο 9

Δικαστικοί σχηματισμοί

Κατ' εφαρμογήν του άρθρου 4, παράγραφος 2, του παραρτήματος Ι του Οργανισμού του Δικαστηρίου, το Δικαστήριο ΔΔ δικάζει εν ολομελεία, σε πενταμελές τμήμα, σε τριμελή ή σε μονομελή τμήματα.

Άρθρο 10

Συγκρότηση των τμημάτων

1. Το Δικαστήριο ΔΔ συγκροτεί από τα μέλη του τριμελή τμήματα. Δύνανται να συγκροτήσει ένα πενταμελές τμήμα.

2. Το Δικαστήριο ΔΔ αποφασίζει για την τοποθέτηση των δικαστών στα τμήματα. Αν ο αριθμός των τοποθετημένων σε ένα τμήμα δικαστών υπερβαίνει τον αριθμό των δικαζόντων την υπόθεση δικαστών, το Δικαστήριο ΔΔ αποφασίζει για τον τρόπο προσδιορισμού των μετεχόντων στον δικαστικό σχηματισμό δικαστών.

3. Οι αποφάσεις που λαμβάνονται σύμφωνα με το παρόν άρθρο δημοσιεύονται στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Άρθρο 11

Πρόεδροι τμήματος

1. Σύμφωνα με το άρθρο 4, παράγραφος 3, του παραρτήματος Ι του Οργανισμού του Δικαστηρίου, οι δικαστές εκλέγουν μεταξύ τους, για τρία έτη, τους προέδρους των τριμελών τμημάτων. Η εκλογή διεξάγεται κατά τη διαδικασία του άρθρου 6, παράγραφος 3. Η θητεία τους μπορεί να ανανεωθεί.

2. Εφαρμόζονται σχετικώς οι διατάξεις του άρθρου 6, παράγραφοι 2 και 4.

3. Οι πρόεδροι τμήματος διευθύνουν τις εργασίες του τμήματός τους και προεδρεύουν των συνεδριάσεων και των διασκέψεων.

4. Σε περίπτωση απουσίας ή κωλύματος του προέδρου τμήματος ή χηρείας της προεδρίας τμήματος, καθήκοντα προέδρου του τμήματος ασκεί ένα μέλος του, σύμφωνα με τη σειρά που ορίζεται κατ' εφαρμογήν του άρθρου 5.

5. Αν κατ' εξαίρεση παραστεί ανάγκη να συμπληρώσει τον δικάζοντα σχηματισμό ο πρόεδρος του Δικαστηρίου ΔΔ, προεδρεύει ο ίδιος.

Άρθρο 12

Αρμόδιος δικαστικός σχηματισμός — Ανάθεση των υποθέσεων στα τμήματα

1. Με την επιφύλαξη των άρθρων 13 και 14, το Δικαστήριο ΔΔ συνεδριάζει σε τριμελή τμήματα.
2. Το Δικαστήριο ΔΔ καθορίζει τα κριτήρια σύμφωνα με τα οποία κατανέμονται οι υποθέσεις μεταξύ των τμημάτων.
3. Η λαμβανόμενη κατά την προηγούμενη παράγραφο απόφαση δημοσιεύεται στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Άρθρο 13

Παραπομπή υποθέσεως στην ολομέλεια ή στο πενταμελές τμήμα

1. Οσάκις δικαιολογείται από τη δυσχέρεια των χειρομένων νομικών ζητημάτων ή τη σημασία της υποθέσεως ή από ιδιαίτερες περιστάσεις, η υπόθεση μπορεί να παραπεμφθεί στην ολομέλεια ή στο πενταμελές τμήμα.
2. Την απόφαση περί παραπομπής λαμβάνει το Δικαστήριο ΔΔ εν ολομέλεια κατόπιν προτάσεως του επιληφθέντος της υποθέσεως τμήματος ή παντός μέλους του Δικαστηρίου ΔΔ. Μπορεί να ληφθεί σε οποιοδήποτε στάδιο της διαδικασίας.

Άρθρο 14

Παραπομπή υποθέσεως σε μονομελές τμήμα

1. Οι υποθέσεις που ανατίθενται σε τριμελές τμήμα μπορούν να εκδικαστούν από τον εισηγητή δικαστή, αποφαινόμενο ως μονομελές τμήμα, οσάκις προσφέρονται προς τούτο, λαμβανομένου υπόψη ότι δεν εγείρουν δυσχερή νομικά ή πραγματικά ζητήματα, ότι είναι περιορισμένης σημασίας και απουσιάζουν άλλες ιδιαίτερες περιστάσεις.

Αποκλείεται η παραπομπή στο μονομελές τμήμα υποθέσεων που εγείρουν ζητήματα σχετικά με τη νομιμότητα πράξεως γενικής ισχύος.

2. Την απόφαση περί παραπομπής λαμβάνει ομοφώνως, αφού ακούσει τους διαδίκους, το τμήμα ενώπιον του οποίου εκκρεμεί η υπόθεση, σε οποιοδήποτε στάδιο της διαδικασίας.

3. Σε περίπτωση απουσίας ή κωλύματος του δικαστή του μονομελούς τμήματος στον οποίο έχει παραπεμφθεί η υπόθεση, ο πρόεδρος ορίζει άλλον δικαστή προς αντικατάστασή του.

4. Το μονομελές τμήμα αναπέμπει την υπόθεση στο τριμελές τμήμα αν κρίνει ότι έπαυσαν να πληρούνται οι προϋποθέσεις της παραγράφου 1.

5. Στις υποθέσεις που έχουν παραπεμφθεί σε μονομελές τμήμα, τις εξουσίες του προέδρου ασκεί ο δικαστής αυτού του μονομελούς.

Κεφάλαιο τρίτο

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ**Πρώτο τμήμα — Γραμματεία**

Άρθρο 15

Διορισμός γραμματέα

1. Το Δικαστήριο ΔΔ διορίζει τον γραμματέα.
2. Δύο εβδομάδες πριν από την καθορισμένη ημερομηνία για τον διορισμό, ο πρόεδρος του Δικαστηρίου ΔΔ ενημερώνει τους δικαστές για τις υποψηφιότητες που έχουν υποβληθεί.
3. Ο διορισμός γίνεται κατά τη διαδικασία του άρθρου 6, παράγραφος 3.
4. Το όνομα του εκλεγέντος γραμματέα δημοσιεύεται στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.
5. Ο γραμματέας διορίζεται για εξαετή περίοδο. Επιτρέπεται ο αναδιορισμός του.
6. Πριν αναλάβει τα καθήκοντά του, ο γραμματέας δίνει ενώπιον του Δικαστηρίου ΔΔ τον όρκο που προβλέπεται στο άρθρο 3.

Άρθρο 16

Παύση ασκήσεως καθηκόντων του γραμματέα

1. Ο γραμματέας δεν μπορεί να απαλλαγεί από τα καθήκοντά του, παρά μόνον αν δεν ανταποκρίνεται πλέον στις απαιτούμενες προϋποθέσεις ή δεν εκπληρώνει πλέον τις υποχρεώσεις που απορρέουν από το λειτουργημά του. Το Δικαστήριο ΔΔ αποφασίζει, αφού παράσχει στον γραμματέα τη δυνατότητα να υποβάλει τις παρατηρήσεις του.
2. Αν ο γραμματέας παύσει να ασκεί τα καθήκοντά του πριν από τη λήξη της θητείας του, το Δικαστήριο ΔΔ διορίζει γραμματέα για εξαετή περίοδο.

Άρθρο 17

Βοηθός γραμματέας

Το Δικαστήριο ΔΔ μπορεί να διορίσει, σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται για τον διορισμό του γραμματέα, ένα βοηθό γραμματέα επιφορτισμένο να επικουρεί τον γραμματέα και να τον αναπληρώνει σύμφωνα με τους όρους που καθορίζουν οι προβλεπόμενες στο άρθρο 19, παράγραφος 4, οδηγίες προς τον γραμματέα.

Άρθρο 18

Απουσία ή κώλυμα του γραμματέα

Ο πρόεδρος του Δικαστηρίου ΔΔ ορίζει τους μόνιμους ή μη μόνιμους υπαλλήλους που θα ασκούν καθήκοντα γραμματέα σε περίπτωση απουσίας ή κωλύματος του γραμματέα και, ενδεχομένως, του βοηθού γραμματέα ή σε περίπτωση χηρείας των θέσεών τους.

Άρθρο 19

Καθήκοντα του γραμματέα

1. Ο γραμματέας επικουρεί το Δικαστήριο ΔΔ, τον πρόεδρο του Δικαστηρίου ΔΔ και τους δικαστές κατά την άσκηση των καθηκόντων τους. Είναι υπεύθυνος για την οργάνωση των εργασιών της γραμματείας, υπό την εποπτεία του προέδρου του Δικαστηρίου ΔΔ.
2. Ο γραμματέας φυλάσσει τις σφραγίδες. Είναι υπεύθυνος για τα αρχεία και επιμελείται των δημοσιεύσεων του Δικαστηρίου ΔΔ. Ο γραμματέας έχει, υπό την εποπτεία του προέδρου του Δικαστηρίου ΔΔ, την ευθύνη της παραλαβής, διαβίβασως και φυλάξεως όλων των εγγράφων, καθώς και των επιδόσεων που συνεπάγεται η εφαρμογή του παρόντος κανονισμού.
3. Υπό την επιφύλαξη των διατάξεων των άρθρων 4, 16, παράγραφος 1, και 27, ο γραμματέας παρίσταται στις συνεδριάσεις του Δικαστηρίου ΔΔ.
4. Το Δικαστήριο ΔΔ καταρτίζει τις οδηγίες του προς τον γραμματέα, κατόπιν προτάσεως του προέδρου του Δικαστηρίου ΔΔ. Δημοσιεύονται στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Άρθρο 20

Τήρηση του πρωτοκόλλου

1. Στη γραμματεία τηρείται, με ευθύνη του γραμματέα, πρωτόκολλο στο οποίο εγγράφονται όλα τα διαδικαστικά έγγραφα και τα στοιχεία που προσκομίζονται για την υποστήριξή τους.
2. Οι κανόνες τήρησης του πρωτοκόλλου καθορίζονται με τις προβλεπόμενες στο άρθρο 19, παράγραφος 4, οδηγίες προς τον γραμματέα.
3. Οι ενδιαφερόμενοι που έχουν δικαιολογημένο συμφέρον μπορούν να συμβουλευόνται το πρωτόκολλο στη γραμματεία και να λαμβάνουν αντίγραφα ή αποσπάσματα σύμφωνα με τον κανονισμό τελών της γραμματείας, που θεσπίζεται από το Δικαστήριο ΔΔ κατόπιν προτάσεως του γραμματέα.
4. Στους διαδίκους μπορούν επίσης, σύμφωνα με τον κανονισμό τελών της γραμματείας, να χορηγούνται επιπλέον αντίγραφα των διαδικαστικών εγγράφων, καθώς και των διατάξεων και αποφάσεων.
5. Ουδείς τρίτος, είτε πρόκειται για ιδιώτη είτε για δημόσιο φορέα, έχει το δικαίωμα προσβάσεως στον φάκελο της υποθέσεως ή στα έγγραφα της διαδικασίας, χωρίς ρητή έγκριση του Προέδρου και αφού ακουστούν οι διάδικοι. Η έγκριση αυτή μπορεί να χορηγηθεί μόνον ύστερα από έγγραφη αίτηση που πρέπει να συνοδεύεται από λεπτομερή αιτιολόγηση του εννόμου συμφέροντος προς μελέτη του φακέλου.

Δεύτερο τμήμα — Υπηρεσίες

Άρθρο 21

Μόνιμοι και λοιποί υπάλληλοι

1. Οι μόνιμοι και λοιποί υπάλληλοι που επικουρούν άμεσα τον πρόεδρο του Δικαστηρίου ΔΔ, τους δικαστές και τον γραμματέα διορίζονται σύμφωνα με τους όρους που προβλέπονται στον Κανονισμό Υπηρεσιακής Καταστάσεως των υπαλλήλων. Υπάγονται

στον γραμματέα, υπό την εποπτεία του προέδρου του Δικαστηρίου ΔΔ.

2. Δίνουν, ενώπιον του προέδρου του Δικαστηρίου ΔΔ και παρουσία του γραμματέα, τον ακόλουθο όρκο:

«Ορκίζομαι να ασκώ με πλήρη αμεροληψία και ευσυνειδησία τα καθήκοντα που μου ανατίθενται από το Δικαστήριο Δημόσιας Διοίκησης της Ευρωπαϊκής Ένωσης.»

Άρθρο 22

Διοίκηση και οικονομική διαχείριση του Δικαστηρίου ΔΔ

Ο γραμματέας, υπό την εποπτεία του προέδρου του Δικαστηρίου ΔΔ, με τη συνδρομή των υπηρεσιών του Δικαστηρίου των ΕΚ και του Πρωτοδικείου, μεριμνά για τη διοίκηση, την οικονομική διαχείριση και τη λογιστική του Δικαστηρίου ΔΔ.

Κεφάλαιο τέταρτο

ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟΥ

Άρθρο 23

Ημερομηνίες, ώρες και τόπος συνεδριάσεως του Δικαστηρίου ΔΔ

1. Ο πρόεδρος καθορίζει τις ημερομηνίες και ώρες των συνεδριάσεων του Δικαστηρίου ΔΔ.
2. Το Δικαστήριο ΔΔ μπορεί, για μία ή περισσότερες συγκεκριμένες συνεδριάσεις, να επιλέξει τόπο συνεδριάσεως εκτός της έδρας του Δικαστηρίου ΔΔ.

Άρθρο 24

Απαρτία

Το Δικαστήριο ΔΔ συνεδριάζει εγκύρωσ μόνον εφόσον τηρείται η ακόλουθη απαρτία:

- πέντε δικαστών για την ολομέλεια·
- τριών δικαστών για το πενταμελές τμήμα και για τα τριμελή τμήματα.

Άρθρο 25

Απουσία ή κώλυμα δικαστή

1. Αν, λόγω απουσίας ή κωλύματος δικαστή, δεν επιτυγχάνεται απαρτία, ο πρόεδρος αναβάλλει τη συνεδρίαση έως ότου λήξει η απουσία ή το κώλυμα.
2. Για να επιτευχθεί απαρτία του τμήματος, ο πρόεδρος δύναται επίσης, εάν αυτό υπαγορεύεται από την ορθή απονομή της δικαιοσύνης, να συμπληρώσει τον δικαστικό σχηματισμό με άλλον δικαστή του ίδιου τμήματος ή, άλλως, να προτείνει στον πρόεδρο του Δικαστηρίου ΔΔ να ορίσει δικαστή άλλου τμήματος. Ο αντικαταστάτης δικαστής ορίζεται εκ περιτροπής ακολουθώντας τη σειρά του άρθρου 5, εξαιρουμένου, στο μέτρο του δυνατού, του προέδρου του Δικαστηρίου ΔΔ και των προέδρων τμήματος.

3. Αν ο δικαστικός σχηματισμός συμπληρωθεί κατ' εφαρμογή της προηγούμενης παραγράφου μετά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, η προφορική διαδικασία επαναλαμβάνεται.

Άρθρο 26

Απουσία ή κώλυμα δικαστή πενταμελούς τμήματος πριν από την επ' ακροατηρίου συζήτηση

Αν, στο πενταμελές τμήμα, απουσιάζει ή κωλύεται δικαστής πριν από την επ' ακροατηρίου συζήτηση, ο πρόεδρος του Δικαστηρίου ΔΔ ορίζει άλλον δικαστή τηρώντας την εκ περιτροπής σειρά του άρθρου 5. Αν δεν εξασφαλιστεί η παρουσία πέντε δικαστών, η επ' ακροατηρίου συζήτηση δύναται παρά ταύτα να διεξαχθεί, υπό τον όρον ότι επιτυγχάνεται απαρτία.

Άρθρο 27

Διάσκεψη

1. Οι διασκέψεις του Δικαστηρίου ΔΔ γίνονται εν συμβουλίου.
2. Στη διάσκεψη λαμβάνουν μέρος μόνον οι δικαστές που μετέσχαν στην προφορική διαδικασία.
3. Σύμφωνα με τα άρθρα 17, πρώτο εδάφιο, του Οργανισμού του Δικαστηρίου και 5, πρώτο εδάφιο, του παραρτήματος I του εν λόγω Οργανισμού, το Δικαστήριο ΔΔ συνεδριάζει εγκύρωσ μόνον με περιττό αριθμό δικαστών.

Αν, στο πενταμελές τμήμα ή στην ολομέλεια, λόγω απουσίας ή κωλύματος, ο αριθμός των παρόντων δικαστών είναι άρτιος, ο νεότερος κατ' αρχαιότητα δικαστής, σύμφωνα με τη σειρά που ορίζεται κατ' εφαρμογή του άρθρου 5, απέχει της διασκέψεως, πλην αν είναι εισηγητής δικαστής. Στην τελευταία αυτή περίπτωση, απέχει της διασκέψεως ο αμέσως αρχαιότερός του δικαστής.

4. Κάθε δικαστής που μετέχει στη διάσκεψη εκφράζει τη γνώμη του αιτιολογώντας την.

Κατόπιν αιτήσεως δικαστή, οποιοδήποτε ζήτημα διατυπώνεται στη γλώσσα της επιλογής του και ανακοινώνεται εγγράφως στους λοιπούς δικαστές πριν τεθεί σε ψηφοφορία.

Η γνώμη στην οποία καταλήγει μετά την τελική συζήτηση η πλειοψηφία των δικαστών αποτελεί την κρίση του Δικαστηρίου ΔΔ. Η ψηφοφορία διεξάγεται κατά σειρά αντίστροφη από εκείνη που καθορίζεται κατ' εφαρμογή του άρθρου 5.

Σε περίπτωση διαφωνίας ως προς το αντικείμενο, τη διατύπωση και τη σειρά θέσεως των ζητημάτων ή την ερμηνεία της ψηφοφορίας, αποφασίζει το Δικαστήριο ΔΔ.

5. Όταν οι διασκέψεις του Δικαστηρίου ΔΔ αναφέρονται σε διοικητικά θέματα, ο γραμματέας παρίσταται, εκτός αν το Δικαστήριο ΔΔ αποφασίσει άλλως.

6. Όταν το Δικαστήριο ΔΔ συνεδριάζει χωρίς να παρίσταται ο γραμματέας, αναθέτει στον νεότερο δικαστή, κατά την έννοια του άρθρου 5, αν κριθεί αναγκαίο, τη σύνταξη πρακτικών που υπογράφονται από τον πρόεδρο και τον εν λόγω δικαστή.

Άρθρο 28

Δικαστικές διακοπές

1. Υπό την επιφύλαξη ειδικής αποφάσεως του Δικαστηρίου ΔΔ, οι δικαστικές διακοπές καθορίζονται ως ακολούθως:

- από τις 18 Δεκεμβρίου μέχρι τις 10 Ιανουαρίου,
- από την Κυριακή πριν από το Πάσχα μέχρι τη δεύτερη Κυριακή μετά το Πάσχα,
- από τις 15 Ιουλίου μέχρι τις 15 Σεπτεμβρίου.

2. Κατά τις δικαστικές διακοπές, η προεδρία ασκείται στην έδρα του Δικαστηρίου ΔΔ είτε από τον πρόεδρο του Δικαστηρίου ΔΔ, που διατηρεί επαφή με τον γραμματέα, είτε από έναν πρόεδρο τμήματος ή άλλο δικαστή, που ορίζεται από τον πρόεδρο ως αντικαταστάτης του.

Ο πρόεδρος του Δικαστηρίου ΔΔ μπορεί, σε επείγουσες περιπτώσεις, να συγκαλεί τους δικαστές.

3. Το Δικαστήριο ΔΔ τηρεί τις κατά νόμον εορτάσιμες ημέρες του τόπου της έδρας του.

4. Το Δικαστήριο ΔΔ μπορεί για εύλογη αιτία να χορηγεί άδεια στους δικαστές.

Κεφάλαιο πέμπτο

ΓΛΩΣΣΙΚΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ

Άρθρο 29

Γλωσσικό καθεστώς

Δυνάμει του άρθρου 64 του Οργανισμού του Δικαστηρίου και του άρθρου 7, παράγραφος 2, του παραρτήματος I του εν λόγω Οργανισμού, οι διατάξεις του Κανονισμού Διαδικασίας του Πρωτοδικείου περί γλωσσικού καθεστώτος εφαρμόζονται στο Δικαστήριο ΔΔ.

Κεφάλαιο έκτο

ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΤΩΝ ΕΚΠΡΟΣΩΠΩΝ ΤΩΝ ΔΙΑΔΙΚΩΝ

Άρθρο 30

Προνόμια, ασυλίες και διευκολύνσεις

1. Οι εκπρόσωποι των διαδίκων που εμφανίζονται ενώπιον του Δικαστηρίου ΔΔ ή ενώπιον δικαστικής αρχής που ενεργεί κατόπιν σχετικής εντολής του απολαύουν ασυλίας για όσα αναπτύσσουν προφορικούς ή εγγράφως σχετικά με την υπόθεση ή τους διαδίκους.

2. Οι εκπρόσωποι των διαδίκων απολαύουν επίσης των εξής προνομίων και διευκολύνσεων:

- a) τα σχετικά με τη διαδικασία έγγραφα δεν υπόκεινται σε έρευνα και κατάσχεση. Σε περίπτωση αμφισβήτησεως, τα τελωνειακά ή αστυνομικά όργανα μπορούν να σφραγίσουν τα εν λόγω

έγγραφα, τα οποία διαβιβάζονται αμέσως στο Δικαστήριο ΔΔ για εξακρίβωση παρουσία του γραμματέα και του ενδιαφερομένου·

- β) στους εκπροσώπους των διαδικών χορηγείται το συνάλλαγμα που είναι αναγκαίο για την εκπλήρωση των καθηκόντων τους·
- γ) οι εκπρόσωποι των διαδικών δεν υπόκεινται σε περιορισμούς στις μετακινήσεις τους, κατά το μέτρο που είναι αναγκαίο για την εκπλήρωση των καθηκόντων τους.
3. Τα προνόμια, οι ασυλίες και οι διευκολύνσεις που αναφέρονται στις παραγράφους 1 και 2 χορηγούνται αποκλειστικά για την απρόσκοπτη διεξαγωγή της δίκης.
4. Το Δικαστήριο ΔΔ δύναται να αίρει την ασυλία, όταν εκτιμά ότι η άρση αυτή δεν παραβιάζει την απρόσκοπτη διεξαγωγή της δίκης.

Άρθρο 31

Ιδιότητα των εκπροσώπων των διαδικών

Για να τύχουν των προνομίων, ασυλιών και διευκολύνσεων που αναφέρονται στο άρθρο 30, αποδεικνύουν προηγουμένως την ιδιότητά τους:

- α) οι εκπρόσωποι, με επίσημο έγγραφο που εκδίδεται από τον εντολέα τους, ο οποίος κοινοποιεί αμέσως αντίγραφο αυτού στον γραμματέα·
- β) οι σύμβουλοι και οι δικηγόροι, με αποδεικτικό νομιμοποίησης που υπογράφεται από τον γραμματέα. Η ισχύς του περιορίζεται

σε συγκεκριμένο χρονικό διάστημα, το οποίο μπορεί να παρατείνεται ή να συντέμνεται ανάλογα με τη διάρκεια της διαδικασίας.

Άρθρο 32

Αποκλεισμός από τη διαδικασία

1. Αν το Δικαστήριο ΔΔ κρίνει ότι η συμπεριφορά εκπροσώπου διαδικού ενώπιον του Δικαστηρίου ΔΔ, του προέδρου, δικαστή ή του γραμματέα απάδει προς το κύρος του Δικαστηρίου ΔΔ ή προς τις απαιτήσεις ορθής απονομής της δικαιοσύνης ή ότι ο εν λόγω εκπρόσωπος κάνει χρήση των δικαιωμάτων που απορρέουν από το λειτούργημά του για σκοπούς άλλους από εκείνους για τους οποίους του παρασχέθηκαν, πληροφορεί σχετικώς τον ενδιαφερόμενο. Το Δικαστήριο ΔΔ μπορεί να πληροφορήσει σχετικώς τις αρμόδιες αρχές στη δικαιοδοσία των οποίων εμπίπτει ο ενδιαφερόμενος, στον οποίο διαβιβάζεται αντίγραφο της επιστολής προς τις εν λόγω αρχές.

Για τους ίδιους λόγους, το Δικαστήριο ΔΔ μπορεί οποτεδήποτε, αφού ακούσει τον ενδιαφερόμενο, να τον αποκλείσει, με διάταξη, από τη διαδικασία. Η διάταξη αυτή είναι αμέσως εκτελεστή.

2. Σε περίπτωση αποκλεισμού εκπροσώπου διαδικού, η πρόοδος της δίκης αναστέλλεται μέχρις ότου εκπνεύσει η προθεσμία που τάσσει ο πρόεδρος προκειμένου ο ενδιαφερόμενος διάδικος να διορίσει άλλον εκπρόσωπο.

3. Οι αποφάσεις που λαμβάνονται σε εκτέλεση των διατάξεων του παρόντος άρθρου μπορούν να ανακληθούν.

ΤΙΤΛΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΣ

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ

Κεφάλαιο πρώτο

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΕΠΓΡΑΦΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ

Άρθρο 33

Γενικά

1. Η έγγραφη διαδικασία περιλαμβάνει την υποβολή της προσφυγής και του υπομνήματος αντίκρουσης, καθώς και, υπό τις προϋποθέσεις του άρθρου 41, την υποβολή υπομνήματος απάντησης και υπομνήματος ανταπάντησης.
2. Ο πρόεδρος ορίζει τις ημερομηνίες ή τις προθεσμίες υποβολής των διαδικαστικών εγγράφων.

Άρθρο 34

Κατάθεση διαδικαστικών εγγράφων

1. Το πρωτότυπο κάθε διαδικαστικού εγγράφου υπογράφεται από τον εκπρόσωπο του διαδικού.

Το πρωτότυπο, συνοδευόμενο από όλα τα συνημμένα που αναφέρονται σ' αυτό, κατατίθεται με πέντε αντίγραφα για το

Δικαστήριο ΔΔ και ισάριθμα προς τους διαδικούς αντίγραφα. Τα αντίγραφα επικυρώνονται από τον διάδικο που τα καταθέτει.

2. Τα όργανα προσκομίζουν επίσης, εντός των προθεσμιών που τάσσει το Δικαστήριο ΔΔ, μεταφράσεις των διαδικαστικών εγγράφων, τα οποία έχουν συντάξει τα ίδια, στις άλλες γλώσσες που αναφέρονται στο άρθρο 1 του κανονισμού αριθ. 1 του Συμβουλίου. Το τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 1 έχει εφαρμογή.

3. Τα διαδικαστικά έγγραφα χρονολογούνται. Για τον υπολογισμό των δικονομικών προθεσμιών λαμβάνεται υπόψη αποκλειστικά και μόνο η ημερομηνία καταθέσεως στη γραμματεία.

4. Στα διαδικαστικά έγγραφα επισυνάπτεται φάκελος με τα στοιχεία και έγγραφα των οποίων γίνεται επίκληση συνοδευόμενος από κατάσταση των στοιχείων και εγγράφων αυτών.

5. Αν, λόγω του όγκου ενός στοιχείου ή εγγράφου, στο διαδικαστικό έγγραφο επισυνάπτονται μόνον αποσπάσματα, κατατίθεται στη γραμματεία το στοιχείο ή έγγραφο αυτούσιο ή πλήρες αντίγραφό του.

6. Με την επιφύλαξη των διατάξεων των παραγράφων 1 έως 4, για τον έλεγχο της τήρησης των δικονομικών προθεσμιών λαμβάνεται υπόψη η ημερομηνία κατά την οποία το αντίγραφο του υπογεγραμμένου πρωτοτύπου ενός διαδικαστικού εγγράφου, περιλαμβανομένης και της καταστάσεως των στοιχείων και εγγράφων που αναφέρεται στην παράγραφο 4, περιέρχεται στη γραμματεία με οποιοδήποτε τεχνικό μέσο επικοινωνίας διαθέτει το Δικαστήριο ΔΔ, υπό τον όρον ότι το υπογεγραμμένο πρωτότυπο του εγγράφου, συνοδευόμενο από τα συνημμένα και τα αντίγραφα που αναφέρονται στην παράγραφο 1, δεύτερο εδάφιο, κατατίθεται στη γραμματεία το αργότερο δέκα ημέρες μετά την παραλαβή του αντιγράφου. Το άρθρο 100, παράγραφος 3, δεν εφαρμόζεται επί της δεκαήμερης αυτής προθεσμίας.

7. Υπό την επιφύλαξη των διατάξεων της παραγράφου 1, πρώτο εδάφιο, και των παραγράφων 2 έως 4, το Δικαστήριο ΔΔ μπορεί με απόφαση να καθορίζει τις προϋποθέσεις υπό τις οποίες ένα διαδικαστικό έγγραφο το οποίο διαβιβάζεται ηλεκτρονικώς στη γραμματεία του Δικαστηρίου ΔΔ λογίζεται ως το πρωτότυπο του εγγράφου αυτού. Η απόφαση αυτή δημοσιεύεται στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Άρθρο 35

Δικόγραφο της προσφυγής

1. Το δικόγραφο της προσφυγής που αναφέρεται στο άρθρο 21 του Οργανισμού του Δικαστηρίου περιέχει:

- α) το ονοματεπώνυμο και την κατοικία του προσφεύγοντος·
- β) προσδιορισμό της ιδιότητας και τη διεύθυνση του υπογράφοντος·
- γ) προσδιορισμό του καθού·
- δ) το αντικείμενο της διαφοράς και τα αιτήματα του προσφεύγοντος·
- ε) τους ισχυρισμούς και τα προβαλλόμενα πραγματικά και νομικά επιχειρήματα·
- στ) ενδεχομένως, τα προτεινόμενα αποδεικτικά μέσα.

2. Στο δικόγραφο της προσφυγής επισυνάπτονται όπου απαιτείται:

- α) η πράξη της οποίας ζητείται η ακύρωση·
- β) η διοικητική ένσταση κατά την έννοια του άρθρου 90, παράγραφος 2, του Κανονισμού Υπηρεσιακής Καταστάσεως των υπαλλήλων και η απόφαση που εκδόθηκε επ' αυτής, με αναφορά των ημερομηνιών υποβολής και κοινοποιήσεως.

3. Για τους σκοπούς της διαδικασίας, το δικόγραφο της προσφυγής περιέχει:

- προσδιορισμό τόπου επιδόσεων στην έδρα του Δικαστηρίου ΔΔ, με αναφορά του ονόματος του αντικλήτου που είναι εξουσιοδοτημένος να λαμβάνει τις επιδόσεις·
- ή τον προσδιορισμό του τεχνικού μέσου επικοινωνίας που διαθέτει το Δικαστήριο ΔΔ, μέσω του οποίου ο εκπρόσωπος του προσφεύγοντος δέχεται να λαμβάνει τις επιδόσεις·
- ή ακόμη αμφοτέρους τους ως άνω τρόπους διενέργειας των επιδόσεων.

4. Αν το δικόγραφο της προσφυγής δεν είναι σύμφωνο με τις προϋποθέσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 3, όλες οι επιδόσεις για τους σκοπούς της διαδικασίας προς τον ενδιαφερόμενο διάδικο, επί όσο χρονικό διάστημα εξακολουθεί να υφίσταται η παράλειψη αυτή, πραγματοποιούνται με συστημένη ταχυδρομική αποστολή προς τον εκπρόσωπο του διαδίκου. Κατά παρέκκλιση από το άρθρο 99, παράγραφος 1, ως νομότυπη επίδοση λογίζεται στην περίπτωση αυτή η κατάθεση του συστημένου εγγράφου στο ταχυδρομείο του τόπου όπου εδρεύει το Δικαστήριο ΔΔ.

5. Ο δικηγόρος του προσφεύγοντος οφείλει να καταθέσει στη γραμματεία αποδεικτικό νομιμοποίησής του που να βεβαιώνει ότι έχει ικανότητα παραστάσεως ενώπιον των δικαστηρίων κράτους μέλους ή άλλου κράτους συμβαλλομένου στη συμφωνία για τον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο.

Άρθρο 36

Τακτοποίηση

Αν το δικόγραφο της προσφυγής δεν είναι σύμφωνο με τις προϋποθέσεις που απαριθμούνται στο άρθρο 35, παράγραφος 1, υπό στοιχεία α', β' και γ', παράγραφος 2 ή παράγραφος 5, ο γραμματέας τάσσει στον προσφεύγοντα εύλογη προθεσμία για την τακτοποίηση. Εφόσον εντός της προθεσμίας που έχει ταχθεί δεν γίνει η τακτοποίηση, το Δικαστήριο ΔΔ κρίνει αν η μη τήρηση αυτών των προϋποθέσεων συνεπάγεται το απαράδεκτο της προσφυγής.

Άρθρο 37

Επίδοση του δικογράφου της προσφυγής και ανακοίνωση στην Επίσημη Εφημερίδα

1. Το δικόγραφο της προσφυγής επιδίδεται στον καθού. Στις περιπτώσεις του άρθρου 36, η επίδοση γίνεται μετά την τακτοποίηση ή, ελλείψει αυτής, μόλις το Δικαστήριο ΔΔ κρίνει την προσφυγή παραδεκτή.

2. Στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης* δημοσιεύεται ανακοίνωση που περιέχει την ημερομηνία καταθέσεως του δικογράφου της προσφυγής, τους διαδίκους, το αντικείμενο και την περιγραφή της διαφοράς και τα αιτήματα του δικογράφου.

Άρθρο 38

Αρχική ανάθεση υποθέσεως σε δικαστικό σχηματισμό

Αμέσως μετά την κατάθεση του δικογράφου της προσφυγής, ο πρόεδρος του Δικαστηρίου ΔΔ αναθέτει την υπόθεση σε τριμελές τμήμα σύμφωνα με τα κριτήρια του άρθρου 12, παράγραφος 2.

Ο πρόεδρος του τμήματος αυτού προτείνει στον πρόεδρο του Δικαστηρίου ΔΔ, για κάθε ανατεθείσα υπόθεση, να ορίσει τον εισηγητή δικαστή· αποφαινεται ο πρόεδρος του Δικαστηρίου ΔΔ.

Άρθρο 39

Υπόμνημα αντίκρουσης

1. Εντός δύο μηνών από την επίδοση του δικογράφου της προσφυγής, ο καθού καταθέτει υπόμνημα αντίκρουσης. Το υπόμνημα αυτό περιέχει:

- α) το ονοματεπώνυμο και την κατοικία του καθού·

- β) προσδιορισμό της ιδιότητας και τη διεύθυνση του υπογράφοντος·
- γ) τα αιτήματα του καθού·
- δ) τους ισχυρισμούς και τα προβαλλόμενα πραγματικά και νομικά επιχειρήματα·
- ε) αν συντρέχει περίπτωση, τα προτεινόμενα αποδεικτικά μέσα.

Το άρθρο 35, παράγραφοι 3 και 4, έχει εφαρμογή.

Ο πληρεξούσιος δικηγόρος του καθού οφείλει να καταθέσει στη γραμματεία αποδεικτικό νομιμοποίησής του που να βεβαιώνει ότι έχει ικανότητα παραστάσεως ενώπιον των δικαστηρίων κράτους μέλους ή άλλου κράτους συμβαλλομένου στη συμφωνία για τον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο.

2. Η προθεσμία της παραγράφου 1 μπορεί, υπό εξαιρετικές περιστάσεις, να παραταθεί από τον πρόεδρο κατόπιν αιτιολογημένης αιτήσεως του καθού.

Άρθρο 40

Διαβίβαση στο Συμβούλιο και στην Επιτροπή

Όταν το Συμβούλιο ή η Επιτροπή δεν είναι διάδικοι σε μια υπόθεση, το Δικαστήριο ΔΔ τους διαβιβάζει αντίγραφο του εισαγωγικού εγγράφου της δίκης και του υπομνήματος αντικρούσεως, όχι όμως και τα συνημμένα σ' αυτά, για να τους παράσχει τη δυνατότητα να εκτιμήσουν κατά πόσο γίνεται επίκληση του ανεφαρμόστου μιας πράξεως, κατά την έννοια του άρθρου 241 της Συνθήκης ΕΚ ή του άρθρου 156 της Συνθήκης ΕΚΑΕ.

Άρθρο 41

Δεύτερη ανταλλαγή υπομνημάτων

Κατ' εφαρμογή του άρθρου 7, παράγραφος 3, του παραρτήματος I του Οργανισμού του Δικαστηρίου, το Δικαστήριο ΔΔ μπορεί να αποφασίσει, είτε αυτεπαγγέλτως, είτε κατόπιν αιτιολογημένης αιτήσεως του προσφεύγοντος, ότι προς συμπλήρωση του φακέλου απαιτείται δεύτερη ανταλλαγή γραπτών υπομνημάτων.

Άρθρο 42

Νέα πρόταση αποδείξεων

Οι διάδικοι μπορούν να προτείνουν νέα αποδεικτικά μέσα προς υποστήριξη της επιχειρηματολογίας τους μέχρι το πέρας της επ' ακροατηρίου συζητήσεως, υπό την προϋπόθεση ότι η καθυστερημένη πρότασή τους είναι προσηκόντως αιτιολογημένη.

Άρθρο 43

Νέοι ισχυρισμοί

1. Μετά την πρώτη ανταλλαγή υπομνημάτων απαγορεύεται η προβολή νέων ισχυρισμών, εκτός αν στηρίζονται σε νομικά και πραγματικά στοιχεία που ανέκυψαν κατά τη διαδικασία.

2. Αν κατά τη διάρκεια της διαδικασίας προβάλει ο διάδικος νέο ισχυρισμό, ο πρόεδρος μπορεί, μετά την εκπνοή των συνηθών δικονομικών προθεσμιών, βάσει εκθέσεως του εισηγητή δικαστή, να χορηγήσει στον αντίδικο προθεσμία για να απαντήσει στον ισχυρισμό αυτό.

Το Δικαστήριο ΔΔ επιφυλάσσει την κρίση του για το παραδεκτό του ισχυρισμού στην απόφαση με την οποία τερματίζεται η δίκη.

Άρθρο 44

Έγγραφα και δικαιολογητικά στοιχεία — Εμπιστευτικός χαρακτήρας — Ανωνυμία

1. Με την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 109, παράγραφος 5, το Δικαστήριο ΔΔ λαμβάνει υπόψη μόνον έγγραφα και δικαιολογητικά στοιχεία των οποίων οι δικηγόροι και εκπρόσωποι των διαδίκων έχουν λάβει γνώση και επί των οποίων έχουν λάβει θέση.

2. Όταν το Δικαστήριο ΔΔ καλείται να ελέγξει τον εμπιστευτικό χαρακτήρα, έναντι ενός ή περισσότερων διαδίκων, ενός εγγράφου που ενδέχεται να είναι ουσιώδους σημασίας προκειμένου να ληφθεί απόφαση επί διαφοράς, το έγγραφο αυτό δεν κοινοποιείται στους διαδίκους πριν το πέρας αυτού του ελέγχου. Το Δικαστήριο ΔΔ μπορεί να ζητήσει την προσκόμιση του εν λόγω εγγράφου με διάταξη.

3. Όταν ένα έγγραφο, την πρόσβαση στο οποίο έχει αρνηθεί κοινοτικό όργανο, προσκομίζεται ενώπιον του Δικαστηρίου ΔΔ στα πλαίσια προσφυγής σχετικά με τη νομιμότητα αυτής της αρνήσεως, το έγγραφο αυτό δεν κοινοποιείται στους άλλους διαδίκους.

4. Ύστερα από αιτιολογημένο αίτημα ή αυτεπαγγέλτως, το Δικαστήριο ΔΔ μπορεί να παραλείπει από τις δημοσιεύσεις υποθέσεων το όνομα του προσφεύγοντος ή άλλων προσώπων που αναφέρονται στη διαδικασία ή ορισμένων στοιχείων, εφόσον το έννομο συμφέρον δικαιολογεί να παραμείνουν εμπιστευτικά η ταυτότητα προσώπου ή το περιεχόμενο των στοιχείων αυτών.

Άρθρο 45

Προκαταρκτική έκθεση

1. Μετά την τελευταία ανταλλαγή υπομνημάτων των διαδίκων, ο πρόεδρος καθορίζει την ημερομηνία κατά την οποία ο εισηγητής δικαστής πρέπει να υποβάλει στο Δικαστήριο ΔΔ την προκαταρκτική έκθεση.

2. Στην προκαταρκτική έκθεση διατυπώνονται προτάσεις περί του αν η υπόθεση απαιτεί τη λήψη μέτρων οργάνωσης της διαδικασίας ή τη διεξαγωγή αποδείξεων, περί των δυνατοτήτων φιλικού διακανονισμού της διαφοράς, καθώς και περί του ενδεχομένου να παραπεμφθεί η υπόθεση στην ολομέλεια, στο πενταμελές τμήμα ή στον εισηγητή δικαστή αποφαινόμενο ως μονομελές τμήμα.

3. Το Δικαστήριο ΔΔ αποφασίζει επί των προτάσεων του εισηγητή δικαστή.

Άρθρο 46

Συνάφεια — Συνεκδίκαση

1. Προς το συμφέρον της ορθής απονομής της δικαιοσύνης, ο πρόεδρος, αφού ακούσει τους διαδίκους, μπορεί οποτεδήποτε, με διάταξη, να εκδώσει διάταξη συνεκδίκασης, λόγω συνάφειας, περισσότερων υποθέσεων, για τη διευκόλυνση της έγγραφης ή της προφορικής διαδικασίας ή για την έκδοση κοινής αποφάσεως που τερματίζει τη δίκη. Μπορεί πάντως να διατάξει εκ νέου τον χωρισμό. Ο πρόεδρος μπορεί να φέρει τα ζητήματα αυτά ενώπιον του Δικαστηρίου ΔΔ.

2. Αν υποθέσεις που έχουν ανατεθεί σε διαφορετικούς δικαστικούς σχηματισμούς είναι δεκτικές συνεκδικάσεως λόγω συνάφειας, ο πρόεδρος του Δικαστηρίου ΔΔ αποφασίζει εκ νέου για την ανάθεσή τους.

3. Οι εκπρόσωποι των διαδικών στις συνεκδικαζόμενες υποθέσεις μπορούν να λαμβάνουν γνώση στη γραμματεία των εγγράφων της διαδικασίας που έχουν επιδοθεί στους διαδικούς στο πλαίσιο των λοιπών σχετικών υποθέσεων. Κατόπιν αιτήσεως διαδικού, ο πρόεδρος μπορεί εντούτοις, υπό την επιφύλαξη του άρθρου 44, παράγραφοι 1 και 2, να εξαιρέσει απόρρητα ή εμπιστευτικά στοιχεία από αυτήν τη δυνατότητα πρόσβασης.

Άρθρο 47

Σειρά εκδικάσεως των υποθέσεων

1. Το Δικαστήριο ΔΔ επιλαμβάνεται των εκκρεμών υποθέσεων κατά τη σειρά κατά την οποία έχουν προετοιμαστεί προς εκδίκαση.

2. Ο πρόεδρος μπορεί, λόγω ιδιαιτέρων περιστάσεων, να αποφασίσει την εκδίκαση μιας υποθέσεως κατά προτεραιότητα.

3. Ο πρόεδρος, αφού ακούσει τους διαδικούς, μπορεί, λόγω ιδιαιτέρων περιστάσεων, ιδίως προς διευκόλυνση του φιλικού διακανονισμού της διαφοράς, είτε αυτεπαγγέλτως είτε κατόπιν αιτήσεως διαδικού, να αποφασίσει να αναβάλει την εκδίκαση μιας υποθέσεως.

Κεφάλαιο δεύτερο

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΠΡΟΦΟΡΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ

Άρθρο 48

Διεξαγωγή της επ' ακροατηρίου συζήτησεως

1. Υπό την επιφύλαξη των ειδικών διατάξεων του παρόντος κανονισμού που επιτρέπουν στο Δικαστήριο ΔΔ να αποφαινεται με διάταξη καθώς και της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου, η ενώπιον του Δικαστηρίου ΔΔ διαδικασία περιλαμβάνει μία επ' ακροατηρίου συζήτηση.

2. Οσάκις λαμβάνει χώρα δεύτερη ανταλλαγή υπομνημάτων και το Δικαστήριο ΔΔ εκτιμά ότι δεν είναι αναγκαία η διεξαγωγή επ' ακροατηρίου συζήτησεως, μπορεί να αποφασίσει, κατόπιν συμφωνίας των διαδικών, να αποφανθεί χωρίς επ' ακροατηρίου συζήτησης.

Άρθρο 49

Ημερομηνία της επ' ακροατηρίου συζήτησεως

Ο πρόεδρος ορίζει την ημερομηνία της επ' ακροατηρίου συζήτησεως.

Άρθρο 50

Απουσία των διαδικών από την επ' ακροατηρίου συζήτηση

Οι εκπρόσωποι των διαδικών, οι οποίοι έχουν νομίμως κληθεί στην επ' ακροατηρίου συζήτηση, υποχρεούνται να πληροφορήσουν εγκαίρως τον γραμματέα αν δεν επιθυμούν να παραστούν.

Αν οι εκπρόσωποι όλων των διαδικών δηλώσουν ότι δεν θα παραστούν στην επ' ακροατηρίου συζήτηση, το Δικαστήριο ΔΔ μπορεί να αποφασίσει την περάτωση της προφορικής διαδικασίας.

Άρθρο 51

Διεξαγωγή της επ' ακροατηρίου συζήτησεως

1. Ο πρόεδρος κηρύσσει την έναρξη των συζητήσεων, τις διευθύνει και φροντίζει για την ευταξία στο ακροατήριο.

2. Η απόφαση για διεξαγωγή της συζήτησεως κεκλεισμένων των θυρών συνεπάγεται απαγόρευση της δημοσιεύσεως των συζητήσεων.

3. Οι διάδικοι μπορούν να αναπτύξουν τους ισχυρισμούς τους μόνο μέσω του εκπροσώπου τους.

4. Ο πρόεδρος και κάθε δικαστής μπορούν κατά τη διάρκεια των συζητήσεων:

α) να θέτουν ερωτήσεις στους εκπροσώπους των διαδικών·

β) να καλούν τους διαδικούς αυτοπροσώπως να λάβουν θέση σε ορισμένα θέματα της διαφοράς.

Άρθρο 52

Λήξη της προφορικής διαδικασίας

1. Ο πρόεδρος κηρύσσει τη λήξη της προφορικής διαδικασίας μετά το πέρας των συζητήσεων.

2. Το Δικαστήριο ΔΔ μπορεί να διατάξει την επανάληψη της προφορικής διαδικασίας.

Άρθρο 53

Πρακτικά της συζήτησεως

1. Ο γραμματέας τηρεί τα πρακτικά κάθε συζήτησεως. Τα πρακτικά αυτά υπογράφονται από τον πρόεδρο και τον γραμματέα. Τα πρακτικά αποτελούν δημόσιο έγγραφο.

2. Οι διάδικοι μπορούν να λάβουν γνώση στη γραμματεία όλων των πρακτικών και να λάβουν αντίγραφα αυτών με έξοδά τους.

Κεφάλαιο τρίτο

ΜΕΤΡΑ ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΣ ΤΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΔΙΕΞΑΓΩΓΗ ΑΠΟΔΕΙΞΕΩΝ

Άρθρο 54

Γενικά

1. Τα μέτρα οργάνωσης της διαδικασίας και τα αποδεικτικά μέσα αποβλέπουν στην υπό τους καλύτερους όρους προετοιμασία των υποθέσεων, εξέλιξη των διαδικασιών και επίλυση των διαφορών.

Μπορούν να λαμβάνονται ή να τροποποιούνται σε οποιοδήποτε στάδιο της διαδικασίας.

2. Κάθε διάδικος μπορεί, σε οποιοδήποτε στάδιο της διαδικασίας, να προτείνει τη λήψη ή την τροποποίηση μέτρων οργάνωσης της διαδικασίας και αποδεικτικών μέσων. Στην περίπτωση αυτή, ακούγονται οι άλλοι διάδικοι προτού ληφθεί απόφαση για τα μέτρα αυτά.

3. Όταν οι περιστάσεις της υποθέσεως το απαιτούν, ο εισηγητής δικαστής ή, ενδεχομένως, το Δικαστήριο ΔΔ ενημερώνει τους διαδικούς για τα μέτρα που προτίθεται να λάβει ώστε να τους παράσχει την ευκαιρία να υποβάλουν προφορικά ή γραπτώς τις παρατηρήσεις τους.

Μέρος πρώτο — Μέτρα οργάνωσης της διαδικασίας

Άρθρο 55

Αντικείμενο και τυπολογία

1. Σκοπός των μέτρων οργάνωσης της διαδικασίας είναι:
 - α) να εξασφαλίζουν την ομαλή εξέλιξη της έγγραφης ή προφορικής διαδικασίας και να διευκολύνουν τη διεξαγωγή των αποδείξεων·
 - β) να καθορίζουν τα σημεία στα οποία οι διάδικοι οφείλουν να συμπληρώσουν την επιχειρηματολογία τους ή τα οποία απαιτούν τη διεξαγωγή αποδείξεων·
 - γ) να καθιστούν σαφές το περιεχόμενο των αιτημάτων, καθώς και των ισχυρισμών και επιχειρημάτων των διαδίκων και να διευκρινίζουν τα σημεία τα οποία αποτελούν το αντικείμενο της διαφοράς.
2. Τα μέτρα οργάνωσης της διαδικασίας μπορούν ιδίως να συνίστανται σε:
 - α) υποβολή ερωτήσεων στους διαδίκους·
 - β) πρόσκληση των διαδίκων να λάβουν εγγράφως ή προφορικά θέση σε ορισμένα θέματα της διαφοράς·
 - γ) αίτηση παροχής από τους διαδίκους πληροφοριών ή ενημερωτικών στοιχείων·
 - δ) αίτηση προς τους διαδίκους να προσκομίσουν έγγραφα ή οποιοδήποτε στοιχείο που έχει σχέση με την υπόθεση·
 - ε) κλήση των διαδίκων σε συνεδριάσεις.

Άρθρο 56

Διαδικασία

Υπό την επιφύλαξη του άρθρου 44, παράγραφος 2, ο εισηγητής δικαστής αποφασίζει για τα μέτρα οργάνωσης της διαδικασίας, εκτός εάν παραπέμψει το θέμα ενώπιον του Δικαστηρίου ΔΔ λόγω του περιεχομένου των μέτρων που πρόκειται να ληφθούν ή της σημασίας τους για την επίλυση της διαφοράς. Οι διάδικοι λαμβάνουν γνώση των μέτρων αυτών με φροντίδα του γραμματέα.

Μέρος δεύτερο — Αποδεικτικά μέσα

Άρθρο 57

Τυπολογία

Υπό την επιφύλαξη των διατάξεων των άρθρων 24 και 25 του Οργανισμού του Δικαστηρίου, στα αποδεικτικά μέσα περιλαμβάνονται:

- α) η αυτοπρόσωπη εμφάνιση των διαδίκων·

- β) η αίτηση προς τρίτους να παράσχουν πληροφορίες ή ενημερωτικά στοιχεία·
- γ) η αίτηση προς τρίτους να προσκομίσουν έγγραφα ή οποιοδήποτε σχετικό με την υπόθεση στοιχείο·
- δ) η εξέταση μαρτύρων·
- ε) η πραγματογνωμοσύνη·
- στ) η αυτοψία.

Άρθρο 58

Διαδικασία

1. Το Δικαστήριο ΔΔ αποφασίζει για τα αποδεικτικά μέσα.
2. Η απόφαση για τα αποδεικτικά μέσα του άρθρου 57, στοιχεία δ', ε' και στ', λαμβάνεται, αφού ακουστούν οι διάδικοι, με την έκδοση διατάξεως, που καθορίζει τα θέματα αποδείξεως.

Η απόφαση για τα αποδεικτικά μέσα του άρθρου 57, στοιχεία α', β' και γ', κοινοποιείται στους διαδίκους με τη φροντίδα του γραμματέα.
3. Οι διάδικοι μπορούν να παρίστανται κατά τη διεξαγωγή των αποδείξεων.
4. Αν το Δικαστήριο ΔΔ αποφασίσει τη διεξαγωγή αποδείξεων και δεν προβεί το ίδιο στη διεξαγωγή αυτή, την αναθέτει στον εισηγητή δικαστή.
5. Ο διάδικος έχει πάντοτε τη δυνατότητα της ανταποδείξεως και της περαιτέρω επικλήσεως αποδεικτικών μέσων.

Τρίτο τμήμα — Εξέταση μαρτύρων, γνωμοδότηση πραγματογνωμόνων και κλήτευσή τους

Άρθρο 59

Κλήτευση μαρτύρων

1. Το Δικαστήριο ΔΔ διατάσσει είτε αυτεπαγγέλτως είτε κατόπιν αιτήσεως ενός των διαδίκων την απόδειξη ορισμένων πραγματικών περιστατικών με μάρτυρες.

Στην αίτηση του διαδίκου για την εξέταση μάρτυρα αναφέρονται με ακρίβεια τα πραγματικά περιστατικά για τα οποία πρέπει να εξεταστεί ο μάρτυρας και οι λόγοι που δικαιολογούν την εξέτασή του.

2. Οι μάρτυρες, των οποίων η εξέταση κρίνεται αναγκαία, κλητεύονται από το Δικαστήριο ΔΔ με διάταξη που περιλαμβάνει:

- α) επώνυμο, όνομα, ιδιότητα και διεύθυνση των μαρτύρων·
- β) την ημερομηνία και τον τόπο της εξετάσεως·
- γ) τα πραγματικά περιστατικά για τα οποία θα εξεταστούν οι μάρτυρες·
- δ) ενδεχομένως, μνεία των μέτρων που λαμβάνει το Δικαστήριο ΔΔ για την καταβολή των εξόδων των μαρτύρων, καθώς και των ποινών που επιβάλλονται στους λιπομάρτυρες.

3. Το Δικαστήριο ΔΔ μπορεί, σε εξαιρετικές περιπτώσεις, να εξαρτήσει την κλήτευση των μαρτύρων, των οποίων η εξέταση ζητείται από τους διαδίκους, από την κατάθεση προκαταβολής στο ταμείο του Δικαστηρίου ΔΔ για την κάλυψη των προβλεπόμενων εξόδων· το ποσό της καθορίζεται από το Δικαστήριο ΔΔ.

Το ταμείο του Δικαστηρίου ΔΔ προκαταβάλλει τα αναγκαία ποσά για την εξέταση των μαρτύρων που κλητεύονται αυτεπαγγέλτως.

Άρθρο 60

Εξέταση των μαρτύρων

1. Μετά την εξακρίβωση της ταυτότητας των μαρτύρων, ο πρόεδρος τους ανακοινώνει ότι θα πρέπει να βεβαιώσουν τις καταθέσεις τους με τον τρόπο που ορίζεται από την κατωτέρω παράγραφο 2 και από το άρθρο 63.

Οι μάρτυρες εξετάζονται από το Δικαστήριο ΔΔ, αφού κληθούν οι διάδικοι. Μετά την κατάθεση, ο πρόεδρος και κάθε δικαστής μπορεί, κατόπιν αιτήσεως των διαδίκων ή αυτεπαγγέλτως, να θέσει ερωτήσεις στους μάρτυρες.

Ο πρόεδρος μπορεί να επιτρέψει στους εκπροσώπους των διαδίκων να θέσουν ερωτήσεις στους μάρτυρες.

2. Υπό την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 63, ο μάρτυρας, πριν την κατάθεσή του, δίνει τον ακόλουθο όρκο:

«Ορκίζομαι να πω την αλήθεια, όλη την αλήθεια και μόνο την αλήθεια.»

Το Δικαστήριο ΔΔ μπορεί, αφού ακούσει τους διαδίκους, να απαλλάξει τον μάρτυρα από την όρκιση.

3. Ο γραμματέας συντάσσει πρακτικά της καταθέσεως του μάρτυρα.

Τα πρακτικά υπογράφονται από τον πρόεδρο ή τον εισηγητή δικαστή στον οποίο έχει ανατεθεί η εξέταση του μάρτυρα, καθώς και από τον γραμματέα. Πριν από τις υπογραφές αυτές, παρέχεται η δυνατότητα στον μάρτυρα να ελέγξει το περιεχόμενο των πρακτικών και να τα υπογράψει.

Τα πρακτικά αποτελούν δημόσιο έγγραφο.

Άρθρο 61

Υποχρεώσεις των μαρτύρων

1. Οι μάρτυρες, των οποίων η κλήτευση έγινε προσηκόντως, οφείλουν, ανταποκρινόμενοι στην πρόσκληση, να εμφανιστούν στο ακροατήριο.

2. Αν ένας μάρτυρας, του οποίου η κλήτευση έγινε προσηκόντως, δεν εμφανιστεί ενώπιον του Δικαστηρίου ΔΔ, το Δικαστήριο ΔΔ μπορεί να του επιβάλει χρηματική κύρωση μέχρι 5 000 ευρώ και να διατάξει νέα κλήτευσή του με έξοδα του μάρτυρα.

Η ίδια κύρωση μπορεί να επιβληθεί σε μάρτυρα που αρνείται, χωρίς νόμιμη αιτία, να καταθέσει, να ορκιστεί ή να προβεί ενδεχομένως στην επίσημη διαβεβαίωση που επέχει θέση όρκου.

3. Ο μάρτυρας μπορεί, εφόσον προβάλει ενώπιον του Δικαστηρίου ΔΔ βάσιμη δικαιολογία, να απαλλαγεί από τη χρηματική κύρωση που

του επιβλήθηκε. Η επιβληθείσα χρηματική κύρωση μπορεί να μειωθεί κατόπιν αιτήσεως του μάρτυρα, εφόσον αυτός αποδείξει ότι η κύρωση είναι δυσανάλογη προς τα εισοδήματά του.

4. Η αναγκαστική εκτέλεση των κυρώσεων ή μέτρων που επιβάλλονται δυνάμει του παρόντος άρθρου χωρεί σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 244 και 256 της Συνθήκης ΕΚ και 159 και 164 της Συνθήκης ΕΚΑΕ.

Άρθρο 62

Πραγματογνωμοσύνη

1. Το Δικαστήριο ΔΔ μπορεί να διατάξει πραγματογνωμοσύνη είτε αυτεπαγγέλτως είτε κατόπιν αιτήσεως των διαδίκων. Η διάταξη που διορίζει τον πραγματογνώμονα προσδιορίζει το έργο του και του τάσσει προθεσμία για την υποβολή της εκθέσεώς του.

2. Ο πραγματογνώμονας παραλαμβάνει αντίγραφο της διατάξεως, καθώς και όλα τα αναγκαία στοιχεία για το έργο του. Υπόκειται στον έλεγχο του εισηγητή δικαστή, ο οποίος μπορεί να παρίσταται στη διενέργεια της πραγματογνωμοσύνης και ενημερώνεται για την πορεία των εργασιών του πραγματογνώμονα.

Το Δικαστήριο ΔΔ μπορεί να ζητήσει από τους διαδίκους ή από έναν από αυτούς την κατάθεση προκαταβολής για την κάλυψη των εξόδων της πραγματογνωμοσύνης.

3. Κατόπιν αιτήσεως του πραγματογνώμονα, το Δικαστήριο ΔΔ μπορεί να διατάξει εξέταση μαρτύρων, οι οποίοι εξετάζονται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 60.

4. Ο πραγματογνώμονας γνωμοδοτεί μόνο στα θέματα εκείνα που του υποβλήθηκαν ρητώς.

5. Μετά την υποβολή της εκθέσεως πραγματογνωμοσύνης, το Δικαστήριο ΔΔ μπορεί να διατάξει να ακουστεί ο πραγματογνώμονας αφού κληθούν οι διάδικοι.

Ο πρόεδρος μπορεί να επιτρέψει στους πληρεξουσίου των διαδίκων να θέσουν ερωτήσεις στον πραγματογνώμονα.

6. Υπό την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 63, μετά την υποβολή της εκθέσεως, ο πραγματογνώμονας δίνει ενώπιον του Δικαστηρίου ΔΔ τον ακόλουθο όρκο:

«Ορκίζομαι ότι περάτωσα το έργο μου με ευσυνειδησία και απόλυτη αμεροληψία.»

Το Δικαστήριο ΔΔ μπορεί, αφού ακούσει τους διαδίκους, να απαλλάξει τον πραγματογνώμονα από την όρκιση.

Άρθρο 63

Όρκος

1. Ο πρόεδρος καλεί τα πρόσωπα που πρόκειται να ορκιστούν ενώπιον του Δικαστηρίου ΔΔ ως μάρτυρες ή πραγματογνώμονες να πουν την αλήθεια ή να εκπληρώσουν το έργο τους ευσυνείδητα και αμερόληπτα και εφιστά την προσοχή τους στις ποινικές κυρώσεις που προβλέπονται από το εθνικό τους δίκαιο σε περίπτωση παραβάσεως αυτού του καθήκοντος.

2. Οι μάρτυρες και οι πραγματογνώμονες ορκίζονται σύμφωνα με το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 2 του άρθρου 60 και το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 6 του άρθρου 62 ή σύμφωνα με τον τύπο που προβλέπει το εθνικό τους δίκαιο.

3. Αν το εθνικό δίκαιο επιτρέπει στους μάρτυρες ή στους πραγματογνώμονες κατά τη διαδικασία ενώπιον δικαστηρίου να προβαίνουν σε δήλωση που επέχει θέση όρκου, αντ' αυτού ή παράλληλα μ' αυτόν, οι μάρτυρες και οι πραγματογνώμονες μπορούν να προβαίνουν στη δήλωση αυτή σύμφωνα με τις προϋποθέσεις και τον τύπο που καθορίζονται από το εθνικό τους δίκαιο.

Αν η εθνική νομοθεσία δεν προβλέπει την ορκοδοσία ούτε την ανωτέρω δήλωση, ακολουθείται η διαδικασία που προβλέπεται στην παράγραφο 1.

Άρθρο 64

Ψευδορκία — Ψευδής ένορκη δήλωση πραγματογνώμονα

1. Το Δικαστήριο ΔΔ μπορεί να αποφασίσει να καταγγείλει στην αναφερόμενη στο παράρτημα III του συμπληρωματικού κανονισμού στον Κανονισμό Διαδικασίας του Δικαστηρίου αρμόδια αρχή του κράτους μέλους, οι δικαστικές αρχές του οποίου είναι αρμόδιες για την ποινική δίωξη, κάθε ψευδορκία ή ψευδή ένορκη δήλωση πραγματογνώμονα ενώπιόν του, λαμβανομένων υπόψη των διατάξεων του άρθρου 63.

2. Ο γραμματέας φροντίζει για τη διαβίβαση της αποφάσεως του Δικαστηρίου ΔΔ. Η απόφαση εκδίδεται τα γεγονότα και τα περιστατικά στα οποία βασίζεται η καταγγελία.

Άρθρο 65

Αίτηση εξαιρέσεως

1. Αν ένας διάδικος ζητήσει την εξαίρεση μάρτυρα ή πραγματογνώμονα για ανικανότητα, ανεπιτηδειότητα ή για οποιονδήποτε άλλο λόγο, ή αν ένας μάρτυρας ή πραγματογνώμονας αρνηθεί να καταθέσει, να ορκιστεί ή να προβεί στην επίσημη διαβεβαίωση που επέχει θέση όρκου, το Δικαστήριο ΔΔ αποφασίζει σχετικά με αιτιολογημένη διάταξη.

2. Η εξαίρεση του μάρτυρα ή του πραγματογνώμονα προτείνεται εντός δύο εβδομάδων από την επίδοση της διατάξεως με την οποία κλητεύεται ο μάρτυρας ή διορίζεται ο πραγματογνώμονας. Η αίτηση εξαιρέσεως περιέχει τους σχετικούς λόγους, καθώς και τα προτεινόμενα αποδεικτικά μέσα.

Άρθρο 66

Απόδοση των εξόδων — Αποζημίωση

1. Στους μάρτυρες και πραγματογνώμονες καταβάλλονται τα έξοδα μετακινήσεως και διαμονής τους. Προκαταβολή για την κάλυψη των εξόδων αυτών μπορεί να τους χορηγηθεί από το ταμείο του Δικαστηρίου ΔΔ.

2. Στους μάρτυρες χορηγείται αποζημίωση για διαφυγόντα κέρδη και στους πραγματογνώμονες αμοιβή για τις υπηρεσίες τους. Η ανωτέρω αποζημίωση ή αμοιβή καταβάλλεται από το ταμείο του Δικαστηρίου ΔΔ στους μάρτυρες και πραγματογνώμονες μετά την εκπλήρωση των καθηκόντων τους.

Άρθρο 67

Αίτηση διενέργειας διαδικαστικών πράξεων

1. Το Δικαστήριο ΔΔ μπορεί κατόπιν αιτήσεως των διαδίκων ή αυτεπαγγέλτως να ζητήσει από άλλες αρχές την εξέταση μαρτύρων ή πραγματογνώμωνων.

2. Η αίτηση διενέργειας διαδικαστικών πράξεων εκδίδεται με διάταξη· η διάταξη περιέχει το επώνυμο, όνομα, ιδιότητα και διεύθυνση των μαρτύρων ή πραγματογνώμωνων, προσδιορίζει τα περιστατικά για τα οποία θα εξεταστούν οι μάρτυρες ή θα γνωμοδοτήσουν οι πραγματογνώμονες, αναφέρει τα ονόματα των διαδίκων, τους εκπροσώπους τους και τη διεύθυνσή τους και εκδίδεται συνοπτικά το αντικείμενο της διαφοράς.

3. Ο γραμματέας αποστέλλει τη διάταξη στην αναφερόμενη στο παράρτημα I του συμπληρωματικού κανονισμού στον Κανονισμό Διαδικασίας του Δικαστηρίου αρμόδια αρχή του κράτους μέλους στο έδαφος του οποίου πρέπει να διεξαχθεί η απόδειξη με μάρτυρες ή πραγματογνώμονες. Όπου απαιτείται, η διάταξη συνοδεύεται από μετάφραση στην ή στις επίσημες γλώσσες του κράτους μέλους στο οποίο απευθύνεται.

Η αρχή που ορίζεται κατ' εφαρμογή του πρώτου εδαφίου διαβιβάζει τη διάταξη στην αρμόδια δικαστική αρχή σύμφωνα με το εσωτερικό της δίκαιο.

Η αρμόδια δικαστική αρχή εκτελεί τις διαδικαστικές πράξεις, των οποίων η διενέργεια ζητήθηκε, σύμφωνα με τις διατάξεις του εσωτερικού της δικαίου. Μετά την εκτέλεση των σχετικών προς την αίτηση πράξεων, η αρμόδια δικαστική αρχή διαβιβάζει στην αρχή που ορίζεται κατ' εφαρμογή του πρώτου εδαφίου τη διάταξη που περιέχει την αίτηση για τη διενέργεια διαδικαστικών πράξεων, τα στοιχεία που προέκυψαν από την εκτέλεση αυτών των πράξεων και κατάσταση των εξόδων. Τα έγγραφα αυτά αποστέλλονται στον γραμματέα.

Ο γραμματέας φροντίζει για τη μετάφραση των εγγράφων στη γλώσσα της διαδικασίας.

4. Το Δικαστήριο ΔΔ επιβαρύνεται με τα έξοδα της αιτήσεως διενέργειας διαδικαστικών πράξεων υπό την επιφύλαξη να τα επιβάλει ενδεχομένως στους διαδίκους.

Κεφάλαιο τέταρτο

ΦΙΛΙΚΟΣ ΔΙΑΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΔΙΑΦΟΡΩΝ

Άρθρο 68

Μέτρα

1. Το Δικαστήριο ΔΔ μπορεί, σε κάθε στάδιο της διαδικασίας, να εξετάζει τις δυνατότητες φιλικού διακανονισμού μέρους ή της όλης διαφοράς μεταξύ του προσφεύγοντος και του καθού και να λαμβάνει κατάλληλα μέτρα προς διευκόλυνση του εν λόγω διακανονισμού.

Μπορεί ιδίως:

- να ζητεί από τους διαδίκους ή τρίτους πληροφορίες ή ενημερωτικά στοιχεία·
- να ζητεί από τους διαδίκους ή τρίτους την προσκόμιση εγγράφων·

— να καλεί σε συνεδριάσεις τους εκπροσώπους των διαδικών ή τους ίδιους τους διάδικους ή κάθε υπάλληλο του οργάνου εξουσιοδοτημένο να διαπραγματευτεί ενδεχόμενη συμφωνία.

2. Η παράγραφος 1 εφαρμόζεται επίσης στο πλαίσιο διαδικασίας ασφαλιστικών μέτρων.

3. Το Δικαστήριο ΔΔ μπορεί να αναθέσει στον εισηγητή δικαστή, επικουρούμενο από τον γραμματέα, να αναζητήσει λύσεις για τον φιλικό διακανονισμό της διαφοράς ή να εφαρμόσει τα μέτρα που αποφάσισε για τον σκοπό αυτό.

Άρθρο 69

Συμφωνία των διαδικών

1. Αν ο προσφεύγων και ο καθού συμφωνήσουν, ενώπιον του Δικαστηρίου ΔΔ ή του εισηγητή δικαστή, στη λύση της διαφοράς, οι όροι της συμφωνίας αυτής επικυρώνονται με πρακτικό που υπογράφεται από τον πρόεδρο ή τον εισηγητή δικαστή, καθώς και από τον γραμματέα. Η συμφωνία, όπως έχει επικυρωθεί με το πρακτικό, αποτελεί δημόσιο έγγραφο.

Η υπόθεση διαγράφεται από το πρωτόκολλο με αιτιολογημένη διάταξη του προέδρου.

Ο πρόεδρος διαλαμβάνει, κατόπιν αιτήσεως του προσφεύγοντος και του καθού, τους όρους της συμφωνίας στη διάταξη περί διαγραφής.

2. Αν ο προσφεύγων και ο καθού ενημερώσουν το Δικαστήριο ΔΔ ότι κατέληξαν σε συμφωνία, εκτός Δικαστηρίου ΔΔ, για τη λύση της διαφοράς και ότι παραιτούνται από κάθε αξίωση, ο πρόεδρος διατάσσει τη διαγραφή της υποθέσεως.

3. Ο πρόεδρος αποφαινεται επί των δικαστικών εξόδων κατά τους όρους της συμφωνίας ή, ελλείψει αυτών, κατά την κρίση του.

Άρθρο 70

Φιλικός διακανονισμός και ένδικη διαδικασία

Το Δικαστήριο ΔΔ και οι διάδικοι δεν μπορούν να χρησιμοποιήσουν, στο πλαίσιο της ένδικης διαδικασίας, τις εκφρασθείσες απόψεις, τις διατυπωθείσες εισηγήσεις, τις κατατεθείσες προτάσεις, τις παραχωρήσεις που έγιναν ή τα έγγραφα που συντάχθηκαν για τους σκοπούς του φιλικού διακανονισμού.

Κεφάλαιο πέμπτο

ΑΝΑΣΤΟΛΗ ΤΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΑΠΟΧΗ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΚΔΙΚΑΣΗ ΥΠΟΘΕΣΕΩΣ ΥΠΕΡ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ ΤΩΝ ΕΚ ΚΑΙ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟΥ

Άρθρο 71

Περιπτώσεις αναστολής της διαδικασίας

1. Υπό την επιφύλαξη των άρθρων 117, παράγραφος 4, 118, παράγραφος 4, και 119, παράγραφος 4, εκκρεμής διαδικασία μπορεί να ανασταλεί:

α) όταν ενώπιον του Δικαστηρίου ΔΔ και ενώπιον του Πρωτοδικείου ή του Δικαστηρίου των ΕΚ, αντιστοίχως, έχουν

αχθεί υποθέσεις εγείρουσες το ίδιο ζήτημα ερμηνείας ή στο πλαίσιο των οποίων αμφισβητείται το κύρος της ίδιας πράξεως, και μέχρις ότου δημοσιευθεί η απόφαση του Πρωτοδικείου ή του Δικαστηρίου των ΕΚ·

β) όταν ενώπιον του Πρωτοδικείου ασκείται αναίρεση κατά αποφάσεως του Δικαστηρίου ΔΔ με την οποία επιλύεται μερικώς η διαφορά επί της ουσίας, περατώνεται η διαδικασία επί παρεμπίπτοντος ζητήματος αφορώντος ένσταση αναρμοδιότητας ή απαραδέκτου, ή απορρίπτεται αίτηση παρεμβάσεως·

γ) κατόπιν κοινής αιτήσεως των διαδικών·

δ) σε άλλες ειδικές περιπτώσεις, όταν η ορθή απονομή της δικαιοσύνης το απαιτεί.

2. Την αναστολή της διαδικασίας αποφασίζει ο πρόεδρος με αιτιολογημένη διάταξη, αφού ακούσει τους διαδίκους· ο πρόεδρος μπορεί να φέρει το ζήτημα ενώπιον του Δικαστηρίου ΔΔ.

3. Κάθε απόφαση περί επαναλήψεως της διαδικασίας πριν τη λήξη της αναστολής ή την περίπτωση του άρθρου 72, παράγραφος 2, λαμβάνεται με τον ίδιο τρόπο.

Άρθρο 72

Διάρκεια και αποτελέσματα της αναστολής

1. Η αναστολή της διαδικασίας ισχύει από την ημερομηνία που αναφέρεται στη διάταξη περί αναστολής ή, ελλείψει σχετικής ενδείξεως, από την ημερομηνία εκδόσεως της διατάξεως.

2. Αν στη διάταξη περί αναστολής δεν έχει οριστεί ημερομηνία λήξεως της αναστολής, η αναστολή λήγει την ημερομηνία που αναφέρεται στη διάταξη περί επαναλήψεως της διαδικασίας ή, ελλείψει σχετικής ενδείξεως, την ημερομηνία εκδόσεως της διατάξεως περί επαναλήψεως της διαδικασίας.

3. Κατά τη διάρκεια της αναστολής, ουδεμία δικονομική προθεσμία εκπνέει, εκτός της προθεσμίας ασκήσεως παρεμβάσεως που προβλέπεται στο άρθρο 109, παράγραφος 1.

Από την ημερομηνία λήξεως της αναστολής, οι δικονομικές προθεσμίες αρχίζουν να τρέχουν από την αρχή.

Άρθρο 73

Απέκδυση αρμοδιότητας

1. Σύμφωνα με το άρθρο 8, παράγραφος 2, του παραρτήματος I του Οργανισμού του Δικαστηρίου, εάν το Δικαστήριο ΔΔ κρίνει ότι η προσφυγή της οποίας έχει επιληφθεί υπάγεται στην αρμοδιότητα του Δικαστηρίου των ΕΚ ή του Πρωτοδικείου, την παραπέμπει στο Δικαστήριο των ΕΚ ή στο Πρωτοδικείο.

2. Το Δικαστήριο ΔΔ αποφαινεται με αιτιολογημένη διάταξη.

Κεφάλαιο έκτο

ΠΑΡΑΙΤΗΣΗ, ΚΑΤΑΡΓΗΣΗ ΤΗΣ ΔΙΚΗΣ ΚΑΙ ΠΑΡΕΜΠΙΠΤΟΝΤΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ

Άρθρο 74

Παράτηση

Αν ο προσφεύγων γνωστοποιήσει στο Δικαστήριο ΔΔ, εγγράφως ή επ' ακροατηρίου, ότι παραιτείται από τη δίκη, ο πρόεδρος διατάσσει τη διαγραφή της υποθέσεως από το πρωτόκολλο και αποφαίνεται επί των δικαστικών εξόδων σύμφωνα με το άρθρο 89, παράγραφος 5.

Άρθρο 75

Κατάργηση της δίκης

Αν το Δικαστήριο ΔΔ διαπιστώσει ότι η προσφυγή κατέστη άνευ αντικειμένου και ότι η δίκη πρέπει να καταργηθεί, μπορεί, οποτεδήποτε, αυτεπαγγέλτως, αφού ακούσει τους διαδίκους, να εκδώσει αιτιολογημένη διάταξη.

Άρθρο 76

Προσφυγή προδήλως απορριπτέα

Όταν το Δικαστήριο ΔΔ είναι προδήλως αναρμόδιο να επιληφθεί της προσφυγής ή ορισμένων αιτημάτων της ή όταν η προσφυγή είναι, εν όλω ή εν μέρει, προδήλως απαράδεκτη ή προδήλως νόμω αβάσιμη, το Δικαστήριο ΔΔ μπορεί, χωρίς να συνεχίσει τη διαδικασία, να αποφανθεί με αιτιολογημένη διάταξη.

Άρθρο 77

Απαράδεκτο για λόγους δημοσίας τάξεως

Το Δικαστήριο ΔΔ μπορεί, οποτεδήποτε, αυτεπαγγέλτως, αφού ακούσει τους διαδίκους, να αποφανθεί ως προς το απαράδεκτο για λόγους δημοσίας τάξεως. Αν το Δικαστήριο ΔΔ εκτιμά ότι έχει διαφωτιστεί επαρκώς, μπορεί, χωρίς να συνεχίσει τη διαδικασία, να αποφανθεί με αιτιολογημένη διάταξη.

Άρθρο 78

Αίτηση προς το Δικαστήριο ΔΔ για να αποφανθεί χωρίς να εισέλθει στην ουσία

1. Αν ένας διάδικος ζητήσει από το Δικαστήριο ΔΔ να κρίνει επί του απαραδέκτου, της ελλείψεως αρμοδιότητας ή επί παρεμπιπτόντος ζητήματος χωρίς να εισέλθει στην ουσία, υποβάλλει την αίτησή του με χωριστό δικόγραφο. Η αίτηση για να αποφανθεί επί του απαραδέκτου πρέπει να υποβληθεί εντός μηνός από την κοινοποίηση του δικογράφου της προσφυγής.

Η αίτηση περιέχει έκθεση των πραγματικών και νομικών ισχυρισμών επί των οποίων βασίζεται, τα αιτήματα και, συνημμένα, τα προς υποστήριξή της στοιχεία.

2. Αμέσως μετά την κατάθεση της αιτήσεως, ο πρόεδρος τάσσει προθεσμία στον αντίδικο για να υποβάλει εγγράφως τα αιτήματά του και τα πραγματικά και νομικά επιχειρήματά του.

Η διαδικασία επί της αιτήσεως συνεχίζεται προφορικά, εκτός αν το Δικαστήριο ΔΔ αποφασίσει άλλως.

3. Το Δικαστήριο ΔΔ αποφασίζει επί της αιτήσεως με αιτιολογημένη διάταξη ή επιφυλάσσεται να την εξετάσει μαζί με την ουσία της υποθέσεως.

Αν το Δικαστήριο ΔΔ απορρίψει την αίτηση ή επιφυλαχθεί να την εξετάσει μαζί με την ουσία της υποθέσεως, ο πρόεδρος καθορίζει νέες προθεσμίες για τη συνέχιση της δίκης.

4. Το Δικαστήριο ΔΔ παραπέμπει την υπόθεση ενώπιον του Δικαστηρίου ή του Πρωτοδικείου αν αυτή εμπίπτει στην αρμοδιότητά τους.

Κεφάλαιο έβδομο

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 79

Απόφαση

Η απόφαση περιέχει:

- μνεία ότι εκδίδεται από το Δικαστήριο ΔΔ,
- την ημερομηνία δημοσίευσής της,
- τα ονοματεπώνυμα του προέδρου και των δικαστών που μετείχαν στην έκδοσή της, με μνεία του εισηγητή δικαστή,
- το ονοματεπώνυμο του γραμματέα,
- τον προσδιορισμό των διαδικών,
- τα ονοματεπώνυμα των εκπροσώπων των διαδικών,
- τα αιτήματα των διαδικών,
- συνοπτική έκθεση των περιστατικών,
- το σκεπτικό,
- το διατακτικό, το οποίο περιλαμβάνει και τη διάταξη για τα δικαστικά έξοδα.

Άρθρο 80

Δημοσίευση της αποφάσεως

1. Η απόφαση δημοσιεύεται σε δημόσια συνεδρίαση. Οι διάδικοι ειδοποιούνται προσηκόντως για την ημερομηνία της δημοσίευσής της.

2. Το πρωτότυπο της αποφάσεως, υπογεγραμμένο από τον πρόεδρο, τους δικαστές που μετείχαν στη διάσκεψη και τον γραμματέα, σφραγίζεται και κατατίθεται στη γραμματεία. Στους διαδίκους επιδίδεται κυρωμένο αντίγραφο με φροντίδα του γραμματέα.

3. Ο γραμματέας αναγράφει στο πρωτότυπο της αποφάσεως την ημερομηνία δημοσίευσής της.

Άρθρο 81**Διάταξη**

1. Κάθε διάταξη περιέχει:

- μνεία ότι εκδίδεται από το Δικαστήριο ΔΔ, από τον πρόεδρο του Δικαστηρίου ΔΔ ή από τον δικαστικό σχηματισμό,
- την ημερομηνία εκδόσεώς της,
- τα ονοματεπώνυμα του προέδρου και, αναλόγως της περιπτώσεως, των δικαστών που μετείχαν στην έκδοσή της, με μνεία του εισηγητή δικαστή,
- το ονοματεπώνυμο του γραμματέα,
- τον προσδιορισμό των διαδικών,
- τα ονοματεπώνυμα των εκπροσώπων των διαδικών,
- το διατακτικό, το οποίο περιλαμβάνει και τη διάταξη για τα δικαστικά έξοδα.

2. Όταν ο παρών κανονισμός προβλέπει ότι η διάταξη πρέπει να είναι αιτιολογημένη, περιέχει επιπλέον:

- τα αιτήματα των διαδικών,
- συνοπτική έκθεση των περιστατικών,
- το σκεπτικό.

Άρθρο 82**Έκδοση της διατάξεως**

Το πρωτότυπο της διατάξεως, υπογραφόμενο από τον πρόεδρο, σφραγίζεται και κατατίθεται στη γραμματεία· στους διαδικούς επιδίδεται κυρωμένο αντίγραφο με φροντίδα του γραμματέα.

Άρθρο 83**Έναρξη ισχύος**

1. Η απόφαση αποκτά ισχύ από την ημερομηνία δημοσιεύσεώς της, υπό την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 12, παράγραφος 1, του παραρτήματος Ι του Οργανισμού του Δικαστηρίου.

2. Οι διατάξεις αποκτούν ισχύ από την ημέρα της επιδόσεώς τους, εκτός αντιθέτου διατάξεως του παρόντος κανονισμού και του άρθρου 12, παράγραφος 1, του παραρτήματος Ι του Οργανισμού του Δικαστηρίου.

Άρθρο 84**Διόρθωση των αποφάνσεων**

1. Τα γραφικά ή λογιστικά λάθη ή προφανείς ανακρίβειες μπορούν να διορθωθούν, αφού ακουστούν οι διάδικοι, με διάταξη του Δικαστηρίου ΔΔ, είτε αυτεπαγγέλτως είτε κατόπιν αιτήσεως διαδίκου,

υποβαλλομένης εντός μηνός από την επίδοση της διορθωτέας αποφάσεως.

2. Το πρωτότυπο της διατάξεως περί διορθώσεως επισυνάπτεται στο πρωτότυπο της αποφάσεως που διορθώνεται. Σημείωση της διατάξεως αυτής γίνεται στο περιθώριο του πρωτοτύπου της αποφάσεως.

Άρθρο 85**Παράλειψη αποφάσεως ως προς τα δικαστικά έξοδα**

1. Αν το Δικαστήριο ΔΔ παρέλειψε να αποφανθεί ως προς τα δικαστικά έξοδα, ο ενδιαφερόμενος διάδικος υποβάλλει αίτηση στο Δικαστήριο ΔΔ εντός μηνός από την επίδοση της αποφάσεως.

2. Η αίτηση επιδίδεται στον αντίδικο, στον οποίο ο πρόεδρος τάσσει προθεσμία για την υποβολή των γραπτών παρατηρήσεών του.

3. Μετά την υποβολή των παρατηρήσεων αυτών, το Δικαστήριο ΔΔ αποφασίζει τόσο για το παραδεκτό όσο και για το βάσιμο του αιτήματος.

Κεφάλαιο όγδοο**ΔΙΚΑΣΤΙΚΑ ΕΞΟΔΑ****Άρθρο 86****Απόφαση για τα έξοδα**

Απόφαση για τα έξοδα λαμβάνεται με την απόφαση ή τη διάταξη που περατώνει τη δίκη.

Άρθρο 87**Κατανομή των εξόδων — Γενικοί κανόνες**

1. Με την επιφύλαξη των λοιπών διατάξεων του παρόντος κεφαλαίου, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα έξοδα, εφόσον υπήρχε σχετικό αίτημα του νικήσαντος διαδίκου.

2. Όταν απαιτείται από λόγους επιείκειας, το Δικαστήριο ΔΔ μπορεί να αποφασίσει ότι ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται εν μέρει μόνο στα έξοδα ή ότι δεν πρέπει να καταδικαστεί για τους ως άνω λόγους.

Άρθρο 88**Έξοδα προκαλούμενα χωρίς εύλογη αιτία ή κακοβούλως**

Ένας διάδικος, έστω και νικήσας, μπορεί να καταδικαστεί εν μέρει στα δικαστικά έξοδα, αν όχι στο σύνολό τους, αν τούτο δικαιολογεί η στάση του, περιλαμβανομένης και της στάσης του προ της κινήσεως της δίκης, ειδικότερα αν υποχρέωσε τον αντίδικο του σε έξοδα κρινόμενα ως προκληθέντα χωρίς εύλογη αιτία ή κακοβούλως.

Άρθρο 89**Κατανομή των εξόδων — Ειδικές περιπτώσεις**

1. Όταν οι ηττηθέντες διάδικοι είναι περισσότεροι του ενός, το Δικαστήριο ΔΔ αποφασίζει για την κατανομή των εξόδων.

2. Το Δικαστήριο ΔΔ μπορεί να κατανείμει τα έξοδα ή να αποφασίσει ότι κάθε διάδικος φέρει τα δικαστικά του έξοδα σε περίπτωση μερικής ήττας των διαδίκων.

3. Ελλείψει αιτημάτων ως προς τα δικαστικά έξοδα, κάθε διάδικος φέρει τα έξοδά του.

4. Ο παρεμβαίνων φέρει τα δικαστικά του έξοδα.

5. Ο παραιτούμενος διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα, εφόσον ο αντίδικος διατύπωσε σχετικό αίτημα με τις παρατηρήσεις του επί της παραίτησής του. Ωστόσο, κατόπιν αιτήσεως του παραιτουμένου διαδίκου, καταδικάζεται στα έξοδα ο αντίδικος, αν τούτο δικαιολογείται από τη στάση του.

6. Σε περίπτωση καταργήσεως της δίκης, το Δικαστήριο ΔΔ κανονίζει τα έξοδα κατά την κρίση του.

7. Σε περίπτωση συμφωνίας των διαδίκων ως προς τα έξοδα, λαμβάνεται απόφαση κατά τη συμφωνία.

Άρθρο 90

Έξοδα αναγκαστικής εκτέλεσης

Τα έξοδα στα οποία υποχρεώθηκε να υποβληθεί ο διάδικος για την αναγκαστική εκτέλεση καταβάλλονται από τον αντίδικο, σύμφωνα με τον κανονισμό τελών που ισχύει στο κράτος στο οποίο διενεργείται η αναγκαστική εκτέλεση.

Άρθρο 91

Έξοδα που αναζητούνται

Υπό την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 94, θεωρούνται ως έξοδα που μπορούν να αναζητηθούν:

- τα ποσά που οφείλονται στους μάρτυρες και πραγματογνώμονες δυνάμει του άρθρου 66·
- τα αναγκαία έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν οι διάδικοι λόγω της δίκης, και ιδίως τα έξοδα μετακινήσεως και διαμονής και η αμοιβή του εκπροσώπου, στον βαθμό που είναι απαραίτητα.

Άρθρο 92

Αμφισβήτηση σχετικά με τα έξοδα

1. Αν γεννηθεί αμφισβήτηση σχετικά με το ύψος και τη φύση των εξόδων που μπορούν να αναζητηθούν, το Δικαστήριο ΔΔ αποφαινεται με αιτιολογημένη διάταξη που δεν υπόκειται σε ένδικο μέσο, κατόπιν αιτήσεως του ενδιαφερομένου διαδίκου και αφού ο αντίδικος υποβάλει τις παρατηρήσεις του.

Σύμφωνα με το άρθρο 11, παράγραφος 2, του παραρτήματος I του Οργανισμού του Δικαστηρίου, η διάταξη αυτή δεν υπόκειται σε αναίρεση.

2. Οι διάδικοι μπορούν, προκειμένου να χωρήσει εκτέλεση, να ζητήσουν επικυρωμένο αντίγραφο της διατάξεως αυτής.

Άρθρο 93

Πληρωμή

1. Το ταμείο του Δικαστηρίου ΔΔ και οι οφειλέτες του διενεργούν τις πληρωμές τους σε ευρώ.

2. Αν τα προς απόδοση έξοδα έγιναν σε άλλο νόμισμα και όχι σε ευρώ ή οι πράξεις που συνεπάγονται αποζημίωση έγιναν σε χώρα η οποία δεν έχει το ευρώ ως νόμισμά της, η μετατροπή των νομισμάτων γίνεται σύμφωνα με την επίσημη τιμή συναλλάγματος της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας της ημέρας της πληρωμής.

Άρθρο 94

Δικαστικά έξοδα καταβλητέα στο Δικαστήριο ΔΔ

Η διαδικασία ενώπιον του Δικαστηρίου ΔΔ χωρεί δωρεάν, υπό την επιφύλαξη των κατωτέρω διατάξεων:

- αν το Δικαστήριο ΔΔ υποβλήθηκε σε έξοδα που θα μπορούσαν να αποφευχθούν, ιδίως αν η προσφυγή έχει χαρακτήρα προδήλως καταχρηστικό, μπορεί να καταδικάσει τον διάδικο που τα προκάλεσε στην εν όλω ή εν μέρει πληρωμή τους, χωρίς όμως το καταβλητέο ποσό να μπορεί να υπερβεί τα 2 000 ευρώ·
- τα έξοδα για τις αντιγραφικές και μεταφραστικές εργασίες που έγιναν κατόπιν αιτήσεως διαδίκου, αν θεωρηθούν από τον γραμματέα ως υπερβολικά, καταβάλλονται από τον διάδικο αυτόν σύμφωνα με τον κανονισμό τελών που προβλέπεται στο άρθρο 20.

Κεφάλαιο ένατο

ΕΥΕΡΓΕΤΗΜΑ ΠΕΝΙΑΣ

Άρθρο 95

Ουσιαστικές προϋποθέσεις

1. Προς εξασφάλιση αποτελεσματικής προσβάσεως στη δικαιοσύνη, παρέχεται το ευεργέτημα πενίας για τις διαδικασίες ενώπιον του Δικαστηρίου ΔΔ, εφόσον τηρούνται οι ακόλουθες διατάξεις.

Το ευεργέτημα πενίας καλύπτει το σύνολο ή μέρος των εξόδων νομικής αρωγής και δικαστικής εκπροσωπήσεως ενώπιον του Δικαστηρίου ΔΔ. Τα έξοδα αυτά βαρύνουν το ταμείο του Δικαστηρίου ΔΔ.

2. Κάθε φυσικό πρόσωπο το οποίο, λόγω της οικονομικής του καταστάσεως, τελεί σε πλήρη ή μερική αδυναμία να αντιμετωπίσει τα έξοδα της παραγράφου 1 δικαιούται να τύχει του ευεργετήματος πενίας.

Η οικονομική κατάσταση εκτιμάται βάσει αντικειμενικών στοιχείων, όπως είναι το εισόδημα, η περιουσία και η οικογενειακή κατάσταση.

3. Η αίτηση παροχής του ευεργετήματος πενίας απορρίπτεται αν αφορά ένδικο βοήθημα προδήλως απαράδεκτο ή προδήλως αβάσιμο.

Άρθρο 96

Τυπικές προϋποθέσεις

1. Η αίτηση παροχής του ευεργετήματος πενίας μπορεί να υποβληθεί πριν ή μετά την άσκηση της προσφυγής.

Για την αίτηση δεν απαιτείται σύμπραξη δικηγόρου.

2. Η αίτηση παροχής του ευεργετήματος πενίας συνοδεύεται από κάθε στοιχείο και δικαιολογητικό έγγραφο με το οποίο μπορεί να εκτιμηθεί η οικονομική κατάσταση του αιτούντος, όπως πιστοποιητικό αρμόδιας εθνικής αρχής που αποδεικνύει την εν λόγω οικονομική κατάσταση.

Αν η αίτηση υποβάλλεται πριν από την άσκηση της προσφυγής, ο αιτών πρέπει να εκθέσει συνοπτικώς το αντικείμενο της προσφυγής που προτίθεται να ασκήσει, τα πραγματικά περιστατικά της ποθέσεως και τα επιχειρήματα προς στήριξη της προσφυγής. Η αίτηση πρέπει να συνοδεύεται από τα σχετικά δικαιολογητικά έγγραφα.

3. Το Δικαστήριο ΔΔ δύναται να ορίσει, σύμφωνα με το άρθρο 120, ότι είναι υποχρεωτική η χρήση συγκεκριμένου εντύπου για την υποβολή αιτήσεως παροχής του ευεργετήματος πενίας.

Άρθρο 97

Διαδικασία

1. Πριν αποφανθεί επί της αιτήσεως παροχής του ευεργετήματος πενίας, το Δικαστήριο ΔΔ ζητεί από τον αντίδικο να υποβάλει γραπτές παρατηρήσεις, εκτός αν προκύπτει ήδη, βάσει των προσκομιθέντων στοιχείων, είτε η μη συνδρομή των προϋποθέσεων του άρθρου 95, παράγραφος 2, είτε η συνδρομή αυτών της παραγράφου 3 του ίδιου άρθρου.

2. Επί της αιτήσεως παροχής του ευεργετήματος πενίας αποφασίζει ο πρόεδρος με διάταξη. Ο πρόεδρος μπορεί να φέρει το ζήτημα ενώπιον του Δικαστηρίου ΔΔ.

Η διάταξη με την οποία απορρίπτεται η αίτηση παροχής του ευεργετήματος πενίας πρέπει να είναι αιτιολογημένη.

3. Με τη διάταξη η οποία εγκρίνει την παροχή του ευεργετήματος της πενίας διορίζεται δικηγόρος για να εκπροσωπήσει τον ενδιαφερόμενο.

Αν ο ενδιαφερόμενος δεν έχει προτείνει ο ίδιος δικηγόρο ή δεν πρέπει να εγκριθεί η επιλογή του, ο γραμματέας διαβιβάζει τη διάταξη περί παροχής του ευεργετήματος πενίας και αντίγραφο της αιτήσεως προς την αρμόδια αρχή του οικείου κράτους, της οποίας γίνεται μνεία στο παράρτημα II του συμπληρωματικού κανονισμού του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου. Ο δικηγόρος στον οποίο ανατίθεται η εκπροσώπηση του αιτούντος διορίζεται βάσει των προτάσεων της εν λόγω αρχής.

Η διάταξη περί παροχής του ευεργετήματος πενίας μπορεί να καθορίζει το ποσό το οποίο θα καταβληθεί στον δικηγόρο που θα εκπροσωπήσει τον ενδιαφερόμενο ή ένα ανώτατο ποσό το οποίο δεν

μπορούν, κατ' αρχήν, να υπερβούν οι δαπάνες και η αμοιβή του δικηγόρου. Η διάταξη αυτή μπορεί να προβλέπει συμμετοχή του ενδιαφερομένου στα έξοδα του άρθρου 95, παράγραφος 1, λαμβανομένης υπόψη της οικονομικής του καταστάσεως.

4. Η υποβολή αιτήσεως παροχής του ευεργετήματος πενίας αναστέλλει την προθεσμία για την άσκηση της προσφυγής μέχρι την ημερομηνία κοινοποίησης της διατάξεως η οποία αποφαινεται επί της αιτήσεως αυτής ή, στις περιπτώσεις του δευτέρου εδαφίου της παραγράφου 3, της διατάξεως περί διορισμού του δικηγόρου στον οποίο ανατίθεται η εκπροσώπηση του αιτούντος.

5. Αν οι συνθήκες που οδήγησαν στην παροχή του ευεργετήματος πενίας μεταβληθούν κατά τη διάρκεια της δίκης, ο πρόεδρος μπορεί να ανακαλέσει το σχετικό ευεργέτημα, είτε αυτεπαγγέλτως είτε κατόπιν αιτήσεως, αφού ακουσθεί ο ενδιαφερόμενος. Ο πρόεδρος μπορεί να φέρει το ζήτημα ενώπιον του Δικαστηρίου ΔΔ.

Η διάταξη περί ανακλήσεως του ευεργετήματος πενίας πρέπει να είναι αιτιολογημένη.

6. Οι εκδιδόμενες δυνάμει του παρόντος άρθρου διατάξεις δεν υπόκεινται σε ένδικο μέσο.

Άρθρο 98

Προκαταβολές — Κατανομή των δικαστικών εξόδων

1. Σε περίπτωση παροχής του ευεργετήματος πενίας, ο πρόεδρος μπορεί, κατόπιν αιτήσεως του δικηγόρου του ενδιαφερομένου, να διατάξει να δοθεί προκαταβολή στον δικηγόρο.

2. Αν, δυνάμει της απόφασης που περατώνει τη δίκη, ο δικαιούχος του ευεργετήματος πενίας καταδικαστεί στα δικαστικά του έξοδα, ο πρόεδρος καθορίζει, με αιτιολογημένη διάταξη μη υποκείμενη σε ένδικο μέσο, τις δαπάνες και την αμοιβή του δικηγόρου που βαρύνουν το ταμείο του Δικαστηρίου ΔΔ. Ο πρόεδρος μπορεί να φέρει το ζήτημα ενώπιον του Δικαστηρίου ΔΔ.

3. Αν, με την απόφαση που περατώνει τη δίκη, το Πρωτοδικείο καταδίκασε άλλο διάδικο στα δικαστικά έξοδα του δικαιούχου του ευεργετήματος πενίας, ο διάδικος αυτός υποχρεούται να αποδώσει στο ταμείο του Δικαστηρίου ΔΔ τα ποσά που προκαταβλήθηκαν στο πλαίσιο του ευεργετήματος.

Σε περίπτωση αμφισβήτησεως ή αν ο γραμματέας καλέσει τον διάδικο αυτό να αποδώσει τα ποσά αυτά και αυτός δεν συμμορφώνεται, ο πρόεδρος αποφαινεται με αιτιολογημένη διάταξη μη υποκείμενη σε ένδικο μέσο. Ο πρόεδρος μπορεί να φέρει το ζήτημα ενώπιον του Δικαστηρίου ΔΔ.

4. Αν ηττηθεί ο δικαιούχος του ευεργετήματος πενίας, το Δικαστήριο ΔΔ μπορεί, για λόγους επεικειάς, αποφαινόμενο επί των δικαστικών εξόδων με την απόφαση που περατώνει τη δίκη, να διατάξει ότι ένας ή περισσότεροι από τους λοιπούς διαδίκους θα φέρουν τα δικαστικά τους έξοδα ή ότι τα έξοδα αυτά θα βαρύνουν, εν όλω ή εν μέρει, το ταμείο του Δικαστηρίου ΔΔ στο πλαίσιο του ευεργετήματος πενίας.

Κεφάλαιο δέκατο

ΕΠΙΔΟΣΕΙΣ

Άρθρο 99

Επιδόσεις

1. Οι επιδόσεις που προβλέπονται στον παρόντα κανονισμό γίνονται με φροντίδα του γραμματέα:

- σε περίπτωση προσδιορισμού ως τόπου επιδόσεων προς τον παραλήπτη της έδρας του Δικαστηρίου ΔΔ, είτε με συστημένη ταχυδρομική αποστολή, έναντι αποδείξεως παραλαβής, ενός αντιγράφου του προς επίδοση εγγράφου, είτε με παράδοση έναντι αποδεικτικού ή
- όταν, σύμφωνα προς τα άρθρα 35, παράγραφος 3, και 39, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο, ο παραλήπτης συνήνεσε ώστε οι επιδόσεις να του απευθύνονται με ένα από τα τεχνικά μέσα επικοινωνίας που διαθέτει το Δικαστήριο ΔΔ, με το μέσο αυτό.

Τα προς επίδοση αντίγραφα συντάσσονται και επικυρώνονται από τον γραμματέα, εκτός αν προέρχονται από τους διαδίκους, σύμφωνα με το άρθρο 34, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο.

2. Αν, για τεχνικούς λόγους, οφειλόμενος ιδίως στον όγκο του εγγράφου, ή αν η προς επίδοση πράξη είναι δικαστική απόφαση ή διάταξη, το έγγραφο επιδίδεται, ελλείψει διορισμού αντικλήτου του παραλήπτη, στη διεύθυνση του παραλήπτη κατά τα προβλεπόμενα στην παράγραφο 1, πρώτη παύλα. Ο παραλήπτης ειδοποιείται σχετικά με τηλεομοιοτυπία ή με οποιοδήποτε άλλο τεχνικό μέσο επικοινωνίας που διαθέτει το Δικαστήριο ΔΔ. Στην περίπτωση αυτή, θεωρείται ότι επιδόθηκε στον παραλήπτη συστημένη ταχυδρομική επιστολή τη δέκατη ημέρα μετά την κατάθεσή της στο ταχυδρομείο του τόπου της έδρας του Δικαστηρίου ΔΔ, εκτός αν αποδεικνύεται με την απόδειξη παραλαβής ότι η παραλαβή έγινε σε άλλη ημερομηνία ή αν ο παραλήπτης πληροφορήσει τον γραμματέα, εντός τριών εβδομάδων από της ειδοποίησής με τηλεομοιοτυπία ή με άλλο τεχνικό μέσο επικοινωνίας, ότι δεν του περιήλθε το επιδοθέν έγγραφο.

Κεφάλαιο ενδέκατο

ΠΡΟΘΕΣΜΙΕΣ

Άρθρο 100

Υπολογισμός των προθεσμιών — Κατ' αποκοπή παρέκταση των προθεσμιών λόγω αποστάσεως

1. Οι δικονομικές προθεσμίες που προβλέπονται από τις Συνθήκες ΕΚ και ΕΚΑΕ, από τον Οργανισμό του Δικαστηρίου και από τον παρόντα κανονισμό υπολογίζονται ως ακολούθως:

- α) όταν αφετηρία προθεσμίας προσδιοριζόμενης σε ημέρες, εβδομάδες, μήνες ή έτη αποτελεί ο χρόνος επελεύσεως ενός

γεγονότος ή διενέργειας μιας πράξεως, η ημέρα κατά την οποία λαμβάνει χώρα το γεγονός ή διενεργείται η πράξη δεν υπολογίζεται στην προθεσμία·

- β) οι προθεσμίες που προσδιορίζονται σε εβδομάδες, μήνες ή έτη λήγουν με την παρέλευση της ημέρας της τελευταίας εβδομάδας, του τελευταίου μήνα ή του τελευταίου έτους, η οποία φέρει το ίδιο όνομα ή την ίδια ημερομηνία με την ημέρα κατά την οποία έλαβε χώρα το γεγονός ή διενεργήθηκε η πράξη που αποτελεί την αφετηρία της προθεσμίας. Όταν, σε προθεσμία προσδιοριζόμενη σε μήνες ή έτη, δεν υπάρχει, στον τελευταίο μήνα, ημερομηνία αντίστοιχη της ημερομηνίας αφετηρίας της προθεσμίας, η προθεσμία λήγει με την παρέλευση της τελευταίας ημέρας του μήνα αυτού·
- γ) στην περίπτωση προθεσμιών που προσδιορίζονται σε μήνες και ημέρες, κατά πρώτον υπολογίζονται οι πλήρεις μήνες και κατόπιν οι ημέρες·
- δ) στις προθεσμίες συνυπολογίζονται οι κατά νόμον εορτάσιμες ημέρες, οι Κυριακές και τα Σάββατα·
- ε) οι προθεσμίες δεν αναστέλλονται κατά τη διάρκεια των δικαστικών διακοπών.

2. Αν η λήξη της προθεσμίας συμπίπτει με ημέρα Σάββατο, Κυριακή ή με κατά νόμον εορτάσιμη, η προθεσμία παρατείνεται μέχρι το τέλος της επομένης εργάσιμης ημέρας.

Ο κατάλογος των κατά νόμον εορτάσιμων ημερών που καταρτίζεται από το Δικαστήριο και δημοσιεύεται στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης* ισχύει και για το Δικαστήριο ΔΔ.

3. Η παρέκταση των δικονομικών προθεσμιών λόγω αποστάσεως είναι δέκα ημέρες κατ' αποκοπή.

Άρθρο 101

Παράταση προθεσμίας — Εξουσιοδότηση υπογραφής

1. Οι προθεσμίες που καθορίζονται δυνάμει του παρόντος κανονισμού μπορούν να παρατείνονται από την αρχή που τις έταξε.

2. Ο πρόεδρος μπορεί να παράσχει εξουσιοδότηση υπογραφής στον γραμματέα για τον καθορισμό ορισμένων προθεσμιών ο οποίος εμπίπτει στην αρμοδιότητά του δυνάμει του παρόντος κανονισμού ή για τη χορήγηση παρατάσεως των εν λόγω προθεσμιών.

ΤΙΤΛΟΣ ΤΡΙΤΟΣ
ΕΙΔΙΚΕΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ

Κεφάλαιο πρώτο

ΑΝΑΣΤΟΛΗ ΕΚΤΕΛΕΣΕΩΣ ΚΑΙ ΑΛΛΑ ΠΡΟΣΩΡΙΝΑ ΜΕΤΡΑ ΚΑΤΑ
ΤΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΤΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΜΕΤΡΩΝ

Άρθρο 102

Αίτηση λήξεως προσωρινών μέτρων

1. Οποιαδήποτε αίτηση αναστολής εκτελέσεως πράξεως ενός οργάνου, σύμφωνα με τα άρθρα 242 της Συνθήκης ΕΚ και 157 της Συνθήκης ΕΚΑΕ, είναι παραδεκτή μόνον αν ο αιτών προσέβαλε την πράξη αυτή με προσφυγή ενώπιον του Δικαστηρίου ΔΔ.

Οποιαδήποτε αίτηση αφορώσα τη λήψη άλλων προσωρινών μέτρων μεταξύ αυτών που προβλέπονται στα άρθρα 243 της Συνθήκης ΕΚ και 158 της Συνθήκης ΕΚΑΕ είναι παραδεκτή μόνον αν προέρχεται από διάδικο σε ήδη εκκρεμή ενώπιον του Δικαστηρίου ΔΔ υπόθεση και την αφορά.

Οι αιτήσεις αυτές μπορούν να υποβάλλονται από της καταθέσεως που προβλέπεται στο άρθρο 90, παράγραφος 2, του Κανονισμού Υπηρεσιακής Καταστάσεως των υπαλλήλων της διοικητικής ενστάσεως, υπό τις οριζόμενες στο άρθρο 91, παράγραφος 4, του ανωτέρω κανονισμού προϋποθέσεις.

2. Οι αιτήσεις που προβλέπονται στην προηγούμενη παράγραφο προσδιορίζουν το αντικείμενο της διαφοράς, τα πραγματικά περιστατικά από τα οποία προκύπτει το επείγον της υποθέσεως, καθώς και τους πραγματικούς και νομικούς ισχυρισμούς που δικαιολογούν, εκ πρώτης όψεως, τη λήψη του προσωρινού μέτρου το οποίο ζητείται.

3. Η αίτηση υποβάλλεται με χωριστό δικόγραφο και υπό τις προβλεπόμενες στα άρθρα 34 και 35 προϋποθέσεις.

Άρθρο 103

Αρμοδιότητα του προέδρου του Δικαστηρίου ΔΔ

1. Ο πρόεδρος του Δικαστηρίου ΔΔ αποφαινεται επί των αιτήσεων που υποβάλλονται κατ' εφαρμογήν του άρθρου 102, παράγραφος 1.

2. Σε περίπτωση απουσίας ή κωλύματός του, ο πρόεδρος του Δικαστηρίου ΔΔ αντικαθίσταται από άλλον δικαστή οριζόμενο υπό τους όρους που καθορίζει απόφαση του Δικαστηρίου ΔΔ δημοσιευόμενη στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Άρθρο 104

Διαδικασία

1. Η αίτηση επιδίδεται στον αντίδικο, στον οποίο ο πρόεδρος του Δικαστηρίου ΔΔ τάσσει σύντομη προθεσμία για την υποβολή των γραπτών ή προφορικών παρατηρήσεών του.

2. Ο πρόεδρος του Δικαστηρίου ΔΔ αποφασίζει ενδεχομένως για τη λήψη μέτρων οργάνωσης της διαδικασίας, καθώς και αποδεικτικά μέσα.

3. Ο πρόεδρος του Δικαστηρίου ΔΔ μπορεί να δεχθεί την αίτηση και πριν ακόμα ο αντίδικος υποβάλει τις παρατηρήσεις του. Το μέτρο αυτό μπορεί να μεταρρυθμιστεί ή να ανακληθεί μεταγενέστερα, ακόμα και αυτεπαγγέλτως.

Άρθρο 105

Απόφαση περί των προσωρινών μέτρων

1. Η απόφαση επί της αιτήσεως λαμβάνεται με αιτιολογημένη διάταξη.

2. Η εκτέλεση της διατάξεως μπορεί να εξαρτηθεί από την εγγυοδοσία του αιτούντος, το ποσό και οι όροι της οποίας καθορίζονται ανάλογα με τις περιστάσεις.

3. Η διάταξη μπορεί να καθορίζει ημερομηνία, μετά την πάροδο της οποίας το μέτρο παύει να ισχύει. Σε αντίθετη περίπτωση, το μέτρο παύει να ισχύει από τη δημοσίευση της αποφάσεως με την οποία τερματίζεται η δίκη.

4. Η διάταξη έχει προσωρινό χαρακτήρα και δεν προδικάζει καθόλου την κρίση του Δικαστηρίου ΔΔ επί της κύριας υποθέσεως.

Άρθρο 106

Μεταβολή των περιστάσεων

Κατόπιν αιτήσεως ενός διαδίκου, η διάταξη μπορεί οποτεδήποτε να μεταρρυθμιστεί ή να ανακληθεί λόγω μεταβολής των περιστάσεων.

Άρθρο 107

Νέα αίτηση

Η απόρριψη της αιτήσεως για τη λήψη προσωρινού μέτρου δεν κωλύει τον διάδικο που την είχε υποβάλει να καταθέσει άλλη αίτηση βασιζόμενη σε νέα περιστατικά.

Άρθρο 108

Αναστολή της αναγκαστικής εκτελέσεως

Η υποβαλλόμενη, δυνάμει των άρθρων 244 και 256 της Συνθήκης ΕΚ και 159 και 164 της Συνθήκης ΕΚΑΕ, αίτηση περί αναστολής εκτελέσεως πράξεως οργάνου διέπεται από τις διατάξεις του παρόντος κεφαλαίου.

Η διάταξη που κάνει δεκτή την αίτηση καθορίζει, ενδεχομένως, την ημερομηνία από την οποία το προσωρινό μέτρο παύει να ισχύει.

Κεφάλαιο δεύτερο

ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ

Άρθρο 109

Αίτηση παρεμβάσεως

1. Οποιαδήποτε αίτηση παρεμβάσεως κατατίθεται πριν από την παρέλευση προθεσμίας τεσσάρων εβδομάδων, η οποία αρχίζει από τη δημοσίευση που προβλέπεται στο άρθρο 37, παράγραφος 2.
2. Η αίτηση παρεμβάσεως περιέχει:
 - α) μνεία της υποθέσεως·
 - β) μνεία των κύριων διαδίκων·
 - γ) το ονοματεπώνυμο και την κατοικία του παρεμβαίνοντος·
 - δ) τον διορισμό αντικλήτου του παρεμβαίνοντος στον τόπο όπου εδρεύει το Δικαστήριο ΔΔ ή την υπόδειξη του τεχνικού μέσου επικοινωνίας το οποίο διαθέτει το Δικαστήριο ΔΔ και μέσω του οποίου ο εκπρόσωπος του παρεμβαίνοντος δέχεται να λαμβάνει όλες τις επιδόσεις·
 - ε) τα αιτήματα του παρεμβαίνοντος προς υποστήριξη ή προς απόρριψη των αιτημάτων του προσφεύγοντος·
 - στ) έκθεση των περιστάσεων που θεμελιώνουν το δικαίωμα παρεμβάσεως δυνάμει του άρθρου 40, δεύτερο εδάφιο, του Οργανισμού του Δικαστηρίου.
3. Οι διατάξεις των άρθρων 34 και 35 έχουν εφαρμογή.
4. Ο παρεμβαίνων εκπροσωπείται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 19 του Οργανισμού του Δικαστηρίου.
5. Η αίτηση παρεμβάσεως επιδίδεται στους διαδίκους προκειμένου να τους παρασχεθεί η δυνατότητα να υποβάλουν εγγράφως ή προφορικά τις παρατηρήσεις τους και να υποδείξουν, εφόσον τούτο επιβάλλεται, στη γραμματεία ποια δικόγραφα θεωρούν απόρρητα ή εμπιστευτικά και δεν επιθυμούν ως εκ τούτου την κοινοποίησή τους στους παρεμβαίνοντες.
6. Ο πρόεδρος αποφαινεται επί της αιτήσεως παρεμβάσεως με διάταξη ή φέρει την αίτηση ενώπιον του Δικαστηρίου ΔΔ. Η διάταξη πρέπει να είναι αιτιολογημένη σε περίπτωση απορρίψεως της αιτήσεως.

Άρθρο 110

Προϋποθέσεις παρεμβάσεως

1. Αν γίνει δεκτή η αίτηση παρεμβάσεως, ο πρόεδρος τάσσει την προθεσμία εντός της οποίας ο παρεμβαίνων μπορεί να υποβάλει υπόμνημα παρεμβάσεως.
2. Στον παρεμβαίνοντα ανακοινώνονται όλα τα έγγραφα της διαδικασίας που έχουν επιδοθεί στους διαδίκους. Ο πρόεδρος μπορεί, πάντως, κατόπιν αιτήσεως διαδίκου, να εξαιρέσει από την ανακοίνωση αυτή απόρρητα ή εμπιστευτικά στοιχεία.
3. Το υπόμνημα παρεμβάσεως περιέχει:
 - α) τα αιτήματα του παρεμβαίνοντος·

β) τους ισχυρισμούς και τα επιχειρήματα που προβάλλει ο παρεμβαίνων·

γ) ενδεχομένως, τα προτεινόμενα αποδεικτικά μέσα.

4. Οι προτάσεις του παρεμβαίνοντος είναι παραδεκτές μόνον αν σκοπούν στην ολική ή μερική υποστήριξη των αιτημάτων ενός των διαδίκων.

5. Μετά την κατάθεση του υπομνήματος παρεμβάσεως, ο πρόεδρος τάσσει προθεσμία εντός της οποίας οι διάδικοι μπορούν να απαντήσουν εγγράφως επί του υπομνήματος ή καλεί τους διαδίκους να υποβάλουν την απάντησή τους κατά την προφορική διαδικασία.

6. Για τους σκοπούς της εφαρμογής του παρόντος κανονισμού, ο παρεμβαίνων εξομοιώνεται με διάδικο, εκτός αντιθέτων διατάξεων.

Άρθρο 111

Κλήση προς παρέμβαση

1. Ο πρόεδρος μπορεί, σε κάθε στάδιο της διαδικασίας, αφού ακούσει τους διαδίκους, να καλέσει οποιοδήποτε πρόσωπο, όργανο ή κράτος μέλος που έχει έννομο συμφέρον για την επίλυση της διαφοράς να δηλώσει στο Δικαστήριο ΔΔ ότι επιθυμεί να παρέμβει στη δίκη. Στην κλήση γίνεται μνεία της κατά το άρθρο 37, παράγραφος 2, ανακοινώσεως.

2. Αν το ενδιαφερόμενο πρόσωπο, όργανο ή κράτος μέλος γνωστοποιήσει στο Δικαστήριο ΔΔ, εντός της τασσόμενης από τον πρόεδρο προθεσμίας, ότι επιθυμεί να παρέμβει, ο πρόεδρος ενημερώνει συναφώς τους διαδίκους προκειμένου να τους δοθεί η δυνατότητα να υποδείξουν στη γραμματεία, αν συντρέχει λόγος, τα στοιχεία που θεωρούν ως απόρρητα ή εμπιστευτικά και που δεν επιθυμούν ως εκ τούτου να κοινοποιηθούν στο οικείο πρόσωπο, όργανο ή κράτος μέλος.

Έχουν εφαρμογή οι διατάξεις του άρθρου 110, παράγραφος 2.

3. Το ενδιαφερόμενο πρόσωπο, όργανο ή κράτος μέλος υποβάλλει το υπόμνημά του παρεμβάσεως εντός προθεσμίας ενός μηνός από την κοινοποίηση των διαδικαστικών εγγράφων.

Έχουν εφαρμογή οι διατάξεις των άρθρων 34, 35, 109, παράγραφοι 2, στοιχεία α' έως ε', και 4, και 110, παράγραφοι 3 έως 6.

Κεφάλαιο τρίτο

ΑΝΑΙΡΕΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΟΜΠΗ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ ΚΑΤΟΠΙΝ ΑΝΑΙΡΕΤΙΚΗΣ ΑΠΟΦΑΣΕΩΣ

Άρθρο 112

Προϋποθέσεις ασκήσεως αναίρεσεως κατά των αποφάσεων του Δικαστηρίου ΔΔ

Κατά των αποφάσεων και διατάξεων του Δικαστηρίου ΔΔ δύναται να ασκηθεί ενώπιον του Πρωτοδικείου αναίρεση υπό τις προβλεπόμενες στα άρθρα 9 έως 12 του παραρτήματος I του Οργανισμού του Δικαστηρίου προϋποθέσεις.

Άρθρο 113

Αναπομπή κατόπιν αναιρέσεως — Ανάθεση της αναπεμφθείσας υποθέσεως

1. Οσάκις το Πρωτοδικείο αναπέμπει, δυνάμει του άρθρου 13 του παραρτήματος Ι του Οργανισμού του Δικαστηρίου, την υπόθεση στο Δικαστήριο ΔΔ του οποίου αναιρέσε απόφαση ή διάταξη, το Δικαστήριο ΔΔ επιλαμβάνεται εν συνεχεία της αποφάσεως περί αναπομπής.

2. Ο πρόεδρος του Δικαστηρίου ΔΔ αναθέτει την υπόθεση είτε στον δικαστικό σχηματισμό που εξέδωσε την αναιρεθείσα απόφαση είτε σε άλλο δικαστικό σχηματισμό.

Πάντως, αν η αναιρεθείσα απόφαση εκδόθηκε από μονομελές τμήμα, ο πρόεδρος του Δικαστηρίου ΔΔ αναθέτει την υπόθεση σε τριμελές τμήμα στο οποίο δεν μετέχει ο δικαστής του εν λόγω μονομελούς τμήματος.

Άρθρο 114

Διαδικασία εξετάσεως της αναπεμφθείσας υποθέσεως

1. Εντός προθεσμίας δύο μηνών από την επίδοση της αποφάσεως του Πρωτοδικείου, ο προσφεύγων μπορεί να καταθέσει υπόμνημα γραπτών παρατηρήσεων.

2. Εντός μηνός από την κοινοποίηση του ανωτέρω υπομνήματος προς αυτόν, ο καθού μπορεί να καταθέσει υπόμνημα γραπτών παρατηρήσεων. Η τασσόμενη στον καθού προθεσμία καταθέσεως του υπομνήματός του δεν μπορεί σε καμία περίπτωση να είναι βραχύτερη των δύο μηνών από της επίδοσεως προς αυτόν της αποφάσεως του Πρωτοδικείου.

3. Εντός μηνός από την ταυτόχρονη κοινοποίηση των παρατηρήσεων του προσφεύγοντος και του καθού προς τον παρεμβαίνοντα, ο τελευταίος μπορεί να καταθέσει υπόμνημα γραπτών παρατηρήσεων. Η τασσόμενη στον παρεμβαίνοντα προθεσμία καταθέσεως του υπομνήματός του δεν μπορεί σε καμία περίπτωση να είναι βραχύτερη προθεσμίας δύο μηνών από την κοινοποίηση προς αυτόν της αποφάσεως του Πρωτοδικείου.

4. Κατά παρέκκλιση από τις παραγράφους 1 έως 3, αν η ενώπιον του Δικαστηρίου ΔΔ έγγραφη διαδικασία δεν είχε περατωθεί κατά τον χρόνο εκδόσεως της αποφάσεως περί αναπομπής, αυτή συνεχίζεται από το στάδιο στο οποίο βρισκόταν στο πλαίσιο των μέτρων οργανώσεως της διαδικασίας που είχε αποφασίσει το Δικαστήριο ΔΔ.

5. Εφόσον δικαιολογείται από τις περιστάσεις, το Δικαστήριο ΔΔ μπορεί να επιτρέψει την κατάθεση συμπληρωματικών υπομνημάτων γραπτών παρατηρήσεων.

6. Η διαδικασία χωρεί σύμφωνα με τις διατάξεις του δεύτερου τίτλου του παρόντος κανονισμού.

Άρθρο 115

Δικαστικά έξοδα

Το Δικαστήριο ΔΔ αποφαινεται επί των δικαστικών εξόδων όσον αφορά, αφενός, τις ενώπιόν του κινηθείσες διαδικασίες και, αφετέρου, όσον αφορά τη διαδικασία της ασκηθείσας ενώπιον του Πρωτοδικείου αναιρέσεως.

Κεφάλαιο τέταρτο

ΕΡΗΜΗΝ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΝΑΚΟΠΗ ΕΡΗΜΟΔΙΚΙΑΣ

Άρθρο 116

Διαδικασία

1. Αν ο καθού, ο οποίος κλητεύθηκε προσηκόντως, δεν απαντήσει στην προσφυγή νομοτύπως και εμπροθέσμως, ο προσφεύγων μπορεί να ζητήσει από το Δικαστήριο ΔΔ να του επιδικάσει τα αιτήματά του.

Η σχετική αίτηση επιδίδεται στον καθού. Το Δικαστήριο ΔΔ μπορεί να αποφασίσει τη διεξαγωγή προφορικής διαδικασίας επί της αιτήσεως.

2. Πριν εκδώσει την ερήμην απόφασή του, το Δικαστήριο ΔΔ εξετάζει το παραδεκτό της προσφυγής και εξακριβώνει κατά πόσον οι διατυπώσεις έχουν τηρηθεί κανονικά, καθώς και αν τα αιτήματα του προσφεύγοντος φαίνονται βάσιμα. Το Δικαστήριο ΔΔ μπορεί να διατάξει τη διεξαγωγή αποδείξεων.

3. Η ερήμην απόφαση είναι εκτελεστή.

Πάντως, το Δικαστήριο ΔΔ μπορεί να αναστείλει την εκτέλεσή της μέχρις ότου αποφανθεί επί της ανακοπής που ασκείται δυνάμει της παραγράφου 4 του παρόντος άρθρου ή μπορεί να εξαρτήσει την εκτέλεση από εγγυοδοσία, το ποσό και οι όροι της οποίας καθορίζονται ανάλογα με τις περιστάσεις· η σχετική εγγύηση αποδίδεται σε περίπτωση μη ασκήσεως ανακοπής ή απορριμώς της.

4. Η ερήμην απόφαση υπόκειται σε ανακοπή.

Η ανακοπή ασκείται εντός μηνός από την επίδοση της αποφάσεως.

Κατατίθεται σύμφωνα με τους προβλεπόμενους στα άρθρα 34 και 35 τύπους.

5. Μετά την επίδοση της ανακοπής, ο πρόεδρος του δικάζοντος σχηματισμού τάσσει προθεσμία στον αντίδικο για την υποβολή των γραπτών παρατηρήσεών του.

Η διαδικασία συνεχίζεται σύμφωνα με τις διατάξεις του δεύτερου τίτλου του παρόντος κανονισμού.

6. Το Δικαστήριο ΔΔ εκδίδει απόφαση μη υποκείμενη σε ανακοπή. Το πρωτότυπο της αποφάσεως αυτής επισυνάπτεται στο πρωτότυπο της αποφάσεως που εκδόθηκε ερήμην. Σημείωση της αποφάσεως που εκδίδεται επί της ανακοπής γίνεται στο περιθώριο του πρωτοτύπου της ερήμην αποφάσεως.

Κεφάλαιο πέμπτο

ΕΚΤΑΚΤΑ ΕΝΔΙΚΑ ΜΕΣΑ

Άρθρο 117

Επί της τριτανακοπής

1. Σύμφωνα με το άρθρο 42 του Οργανισμού του Δικαστηρίου, μπορεί να ασκηθεί τριτανακοπή κατ' αποφάνσεως που εκδόθηκε χωρίς να έχει προσεπικληθεί ο τριτανακόπτων, εφόσον η απόφαση θίγει τα δικαιώματά του.

Αν η προσβαλλόμενη απόφαση δημοσιεύθηκε στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*, η τριτανακοπή ασκείται εντός δύο μηνών από της δημοσίευσής της πρώτης.

2. Οι διατάξεις των άρθρων 34 και 35 έχουν εφαρμογή στην τριτανακοπή, η οποία πρέπει επιπλέον να:

- α) προσδιορίζει την προσβαλλόμενη απόφαση·
- β) αναφέρει κατά τι η προσβαλλόμενη απόφαση βλάπτει τα δικαιώματα του τριτανακόπτοντος·
- γ) αναφέρει τους λόγους για τους οποίους ο τριτανακόπτων δεν μπόρεσε να συμμετάσχει στην κύρια δίκη ενώπιον του Δικαστηρίου ΔΔ.

Η τριτανακοπή στρέφεται καθ' όλων των διαδικιών της κύριας δίκης.

Η τριτανακοπή ανατίθεται στον δικαστικό σχηματισμό που εξέδωσε την προσβαλλόμενη απόφαση.

3. Η προσβαλλόμενη απόφαση μεταρρυθμίζεται κατά το μέρος που γίνεται δεκτή η τριτανακοπή.

Το πρωτότυπο της αποφάσεως επί της τριτανακοπής επισυνάπτεται στο πρωτότυπο της προσβαλλόμενης αποφάσεως. Σημείωση της αποφάσεως επί της τριτανακοπής γίνεται στο περιθώριο του πρωτοτύπου της προσβαλλόμενης αποφάσεως.

4. Όταν η ασκούμενη ενώπιον του Πρωτοδικείου αναίρεση και η ενώπιον του Δικαστηρίου ΔΔ τριτανακοπή στρέφονται κατά της ίδιας αποφάσεως του Δικαστηρίου ΔΔ, τούτο μπορεί, μετά από ακρόαση των διαδικιών, να αναστείλει τη διαδικασία μέχρις ότου το Πρωτοδικείο εκδώσει την απόφασή του.

5. Κατόπιν αιτήσεως του τριτανακόπτοντος, μπορεί να διαταχθεί η αναστολή εκτέλεσής της προσβαλλόμενης αποφάσεως. Έχουν εφαρμογή οι διατάξεις του πρώτου κεφαλαίου του τρίτου τίτλου.

Άρθρο 118

Επί της ερμηνείας των αποφάσεων του Δικαστηρίου ΔΔ

1. Σύμφωνα με το άρθρο 43 του Οργανισμού του Δικαστηρίου, σε περίπτωση αμφιβολίας ως προς την έννοια και την έκταση των αποτελεσμάτων αποφάσεως, αναπόκειται στο Δικαστήριο ΔΔ να ερμηνεύσει, κατόπιν αιτήσεως ενός διαδικίου ή οργάνου των Κοινοτήτων που έχουν έννομο συμφέρον προς τούτο.

Για την υποβολή αιτήσεως ερμηνείας δεν απαιτείται προθεσμία.

2. Οι διατάξεις των άρθρων 34 και 35 έχουν εφαρμογή επί της αιτήσεως προς ερμηνεία, η οποία επιπλέον πρέπει να:

- α) προσδιορίζει την προσβαλλόμενη απόφαση·
- β) αναφέρει τα χωρία των οποίων ζητείται η ερμηνεία.

Η αίτηση στρέφεται καθ' όλων των διαδικιών της αποφάσεως της οποίας ζητείται η ερμηνεία.

Η αίτηση προς ερμηνεία ανατίθεται στον δικαστικό σχηματισμό που εξέδωσε την αποτελούσα αντικείμενο της αιτήσεως απόφαση.

3. Το Δικαστήριο ΔΔ, αφού παράσχει στους διαδικίους τη δυνατότητα να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους, αποφαινεται εκδίδοντας απόφαση.

Το πρωτότυπο της ερμηνευτικής αποφάσεως επισυνάπτεται στο πρωτότυπο της ερμηνευόμενης αποφάσεως. Σημείωση της ερμηνευτικής αποφάσεως γίνεται στο περιθώριο του πρωτοτύπου της ερμηνευόμενης αποφάσεως.

4. Οσάκις η ασκηθείσα ενώπιον του Πρωτοδικείου αναίρεση και η αίτηση προς ερμηνεία ενώπιον του Δικαστηρίου ΔΔ αφορούν την ίδια απόφαση του Δικαστηρίου ΔΔ, τούτο μπορεί, μετά από ακρόαση των διαδικιών, να αναστείλει τη διαδικασία μέχρις ότου εκδοθεί η απόφαση του Πρωτοδικείου.

Άρθρο 119

Περί αναθεωρήσεως

1. Η αναθεώρηση αποφάσεως του Δικαστηρίου ΔΔ μπορεί να ζητηθεί, σύμφωνα με το άρθρο 44 του Οργανισμού του Δικαστηρίου, μόνον εφόσον γίνει γνωστό γεγονός αποφασιστικής σημασίας το οποίο ήταν άγνωστο στο Δικαστήριο ΔΔ και στον διάδικο που ζητεί την αναθεώρηση πριν από την έκδοση της αποφάσεως.

Υπό την επιφύλαξη της δεκαετούς προθεσμίας που προβλέπει το άρθρο 44, τρίτο εδάφιο, του Οργανισμού του Δικαστηρίου, η αναθεώρηση ζητείται εντός τριών μηνών από την ημέρα που ο αιτών έλαβε γνώση του γεγονότος στο οποίο βασίζεται η αίτηση αναθεωρήσεως.

2. Οι διατάξεις των άρθρων 34 και 35 έχουν εφαρμογή επί της αιτήσεως περί αναθεωρήσεως, η οποία επιπλέον πρέπει να:

- α) προσδιορίζει την προσβαλλόμενη απόφαση·
- β) αναφέρει τα σημεία εκείνα επί των οποίων προσβάλλεται η απόφαση·
- γ) περιγράφει τα γεγονότα στα οποία στηρίζεται η αίτηση·
- δ) καθορίζει τα μέσα εκείνα με τα οποία επιδιώκεται να αποδειχθεί η ύπαρξη γεγονότων δικαιολογούντων την αναθεώρηση και να συναχθεί ότι οι προβλεπόμενες στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου προθεσμίες έχουν τηρηθεί.

Η αίτηση στρέφεται καθ' όλων των διαδικιών της προσβαλλόμενης αποφάσεως.

Η αίτηση περί αναθεωρήσεως ανατίθεται στον δικαστικό σχηματισμό που εξέδωσε την προσβαλλόμενη απόφαση.

3. Το Δικαστήριο ΔΔ αποφαινεται εκδίδοντας απόφαση επί του παραδεκτού της αιτήσεως λαμβάνοντας υπόψη τις γραπτές παρατηρήσεις των διαδικιών.

Αν το Δικαστήριο ΔΔ κρίνει την αίτηση παραδεκτή, η συνέχεια της διαδικασίας είναι προφορική, εκτός αν αποφασίσει άλλως το Δικαστήριο ΔΔ. Τούτο αποφαίνεται εκδίδοντας απόφαση.

Το πρωτότυπο της αναθεωρητικής απόφασεως επισυνάπτεται στο πρωτότυπο της αναθεωρούμενης αποφάνσεως. Σημείωση της αναθεωρητικής αποφάσεως γίνεται στο περιθώριο του πρωτοτύπου της αναθεωρούμενης αποφάνσεως.

4. Όταν η ασκηθείσα ενώπιον του Πρωτοδικείου αναίρεση και η ενώπιον του Δικαστηρίου ΔΔ αίτηση περί αναθεωρήσεως αφορούν την ίδια απόφαση του Δικαστηρίου ΔΔ, τούτο μπορεί, μετά από ακρόαση των διαδίκων, να αναστείλει τη διαδικασία μέχρις ότου εκδοθεί η απόφαση του Πρωτοδικείου.

ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 120

Πρακτικές οδηγίες του Δικαστηρίου ΔΔ

Το Δικαστήριο ΔΔ μπορεί να εκδίδει πρακτικές οδηγίες σχετικές ιδίως με την προετοιμασία και τη διεξαγωγή των δημόσιων ενώπιόν του συνεδριάσεων, τον φιλικό διακανονισμό των διαφορών, καθώς και με την παρουσίαση και την κατάθεση των υπομνημάτων και των γραπτών παρατηρήσεων.

Λουξεμβούργο, 25 Ιουλίου 2007.

Η Γραμματέας
W. HAKENBERG

Άρθρο 121

Δημοσίευση του Κανονισμού Διαδικασίας

Ο παρών κανονισμός, το κείμενο του οποίου είναι αυθεντικό σε όλες τις κατά τον Κανονισμό Διαδικασίας του Πρωτοδικείου γλώσσες διαδικασίας, δημοσιεύεται στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*. Τίθεται σε ισχύ την πρώτη ημέρα του τρίτου μήνα που έπεται της δημοσίευσής του.

Άρθρο 122

Μεταβατικές διατάξεις επί των δικαστικών εξόδων

Οι διατάξεις του όγδου κεφαλαίου του δεύτερου τίτλου σχετικά με τα έξοδα και τις δικαστικές δαπάνες εφαρμόζονται μόνον επί των εισαγομένων ενώπιον του Δικαστηρίου ΔΔ υποθέσεων και τούτο από την ημερομηνία ενάρξεως ισχύος του παρόντος κανονισμού.

Επί των εκκρεμών ενώπιον του Δικαστηρίου ΔΔ πριν από την ανωτέρω ημερομηνία υποθέσεων εξακολουθούν να εφαρμόζονται *mutatis mutandis* οι συναφείς επί του θέματος διατάξεις του Κανονισμού Διαδικασίας του Πρωτοδικείου.

Ο Πρόεδρος
P.J. MAHONEY

Περιεχόμενα

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ	2
Άρθρο 1 Ορισμοί	2
ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΩΤΟΣ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ ΔΔ	2
Κεφάλαιο πρώτο ΠΡΟΕΔΡΙΑ ΚΑΙ ΜΕΛΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ ΔΔ	2
Άρθρο 2 Περίοδος ασκήσεως των καθηκόντων των δικαστών	2
Άρθρο 3 Ορκωμοσία	2
Άρθρο 4 Παύση και έκπτωση δικαστή	2
Άρθρο 5 Σειρά αρχαιότητας	3
Άρθρο 6 Εκλογή προέδρου του Δικαστηρίου ΔΔ	3
Άρθρο 7 Καθήκοντα του προέδρου του Δικαστηρίου ΔΔ	3
Άρθρο 8 Αντικατάσταση του προέδρου του Δικαστηρίου ΔΔ	3
Κεφάλαιο δεύτερο ΔΙΚΑΣΤΙΚΟΙ ΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΙ	3
Άρθρο 9 Δικαστικοί σχηματισμοί	3
Άρθρο 10 Συγκρότηση των τμημάτων	3
Άρθρο 11 Πρόεδροι τμήματος	3
Άρθρο 12 Αρμόδιος δικαστικός σχηματισμός — Ανάθεση των υποθέσεων στα τμήματα	4
Άρθρο 13 Παραπομπή υποθέσεως στην ολομέλεια ή στο πενταμελές τμήμα	4
Άρθρο 14 Παραπομπή υποθέσεως σε μονομελές τμήμα	4
Κεφάλαιο τρίτο ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	4
Πρώτο τμήμα — Γραμματεία	4
Άρθρο 15 Διορισμός γραμματέα	4
Άρθρο 16 Παύση ασκήσεως καθηκόντων του γραμματέα	4
Άρθρο 17 Βοηθός γραμματέας	4
Άρθρο 18 Απουσία ή κώλυμα του γραμματέα	4
Άρθρο 19 Καθήκοντα του γραμματέα	5
Άρθρο 20 Τήρηση του πρωτοκόλλου	5
Δεύτερο τμήμα — Υπηρεσίες	5
Άρθρο 21 Μόνιμοι και λοιποί υπάλληλοι	5
Άρθρο 22 Διοίκηση και οικονομική διαχείριση του Δικαστηρίου ΔΔ	5
Κεφάλαιο τέταρτο ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟΥ	5
Άρθρο 23 Ημερομηνίες, ώρες και τόπος συνεδρίασεως του Δικαστηρίου ΔΔ	5
Άρθρο 24 Απαρτία	5

Άρθρο 25	Απουσία ή κώλυμα δικαστή	5
Άρθρο 26	Απουσία ή κώλυμα δικαστή πενταμελούς τμήματος πριν από την επ' ακροατηρίου συζήτηση	6
Άρθρο 27	Διάσκεψη	6
Άρθρο 28	Δικαστικές διακοπές	6
Κεφάλαιο πέμπτο	ΓΛΩΣΣΙΚΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ	6
Άρθρο 29	Γλωσσικό καθεστώς	6
Κεφάλαιο έκτο	ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΤΩΝ ΕΚΠΡΟΣΩΠΩΝ ΤΩΝ ΔΙΑΔΙΚΩΝ	6
Άρθρο 30	Προνόμια, ασυλίες και διευκολύνσεις	6
Άρθρο 31	Ιδιότητα των εκπροσώπων των διαδικών	7
Άρθρο 32	Αποκλεισμός από τη διαδικασία	7
ΤΙΤΛΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΣ	ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ	7
Κεφάλαιο πρώτο	ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΕΓΓΡΑΦΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ	7
Άρθρο 33	Γενικά	7
Άρθρο 34	Κατάθεση διαδικαστικών εγγράφων	7
Άρθρο 35	Δικόγραφο της προσφυγής	8
Άρθρο 36	Τακτοποίηση	8
Άρθρο 37	Επίδοση του δικογράφου της προσφυγής και ανακοίνωση στην Επίσημη Εφημερίδα ...	8
Άρθρο 38	Αρχική ανάθεση υποθέσεως σε δικαστικό σχηματισμό	8
Άρθρο 39	Υπόμνημα αντίκρουσης	8
Άρθρο 40	Διαβίβαση στο Συμβούλιο και στην Επιτροπή	9
Άρθρο 41	Δεύτερη ανταλλαγή υπομνημάτων	9
Άρθρο 42	Νέα πρόταση αποδείξεων	9
Άρθρο 43	Νέοι ισχυρισμοί	9
Άρθρο 44	Έγγραφα και δικαιολογητικά στοιχεία — Εμπιστευτικός χαρακτήρας — Ανωνυμία ...	9
Άρθρο 45	Προκαταρκτική έκθεση	9
Άρθρο 46	Συνάφεια — Συνεκδίκαση	9
Άρθρο 47	Σειρά εκδίκασεως των υποθέσεων	10
Κεφάλαιο δεύτερο	ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΠΡΟΦΟΡΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ	10
Άρθρο 48	Διεξαγωγή της επ' ακροατηρίου συζητήσεως	10
Άρθρο 49	Ημερομηνία της επ' ακροατηρίου συζητήσεως	10
Άρθρο 50	Απουσία των διαδικών από την επ' ακροατηρίου συζήτηση	10
Άρθρο 51	Διεξαγωγή της επ' ακροατηρίου συζητήσεως	10
Άρθρο 52	Λήξη της προφορικής διαδικασίας	10

Άρθρο 53	Πρακτικά της συζήτησεως	10
Κεφάλαιο τρίτο:	ΜΕΤΡΑ ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΣ ΤΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΔΙΕΞΑΓΩΓΗ ΑΠΟΔΕΙΞΕΩΝ ..	10
Άρθρο 54	Γενικά	10
	Μέρος πρώτο — Μέτρα οργάνωσης της διαδικασίας	11
Άρθρο 55	Αντικείμενο και τυπολογία	11
Άρθρο 56	Διαδικασία	11
	Μέρος δεύτερο — Αποδεικτικά μέσα	11
Άρθρο 57	Τυπολογία	11
Άρθρο 58	Διαδικασία	11
	Τρίτο τμήμα — Εξέταση μαρτύρων, γνωμοδότηση πραγματογνωμόνων και κλήτευσή τους	11
Άρθρο 59	Κλήτευση μαρτύρων	11
Άρθρο 60	Εξέταση των μαρτύρων	12
Άρθρο 61	Υποχρεώσεις των μαρτύρων	12
Άρθρο 62	Πραγματογνωμοσύνη	12
Άρθρο 63	Όρκος	12
Άρθρο 64	Ψευδορκία — Ψευδής ένορκη δήλωση πραγματογνώμονα	13
Άρθρο 65	Αίτηση εξαιρέσεως	13
Άρθρο 66	Απόδοση των εξόδων — Αποζημίωση	13
Άρθρο 67	Αίτηση διενέργειας διαδικαστικών πράξεων	13
Κεφάλαιο τέταρτο	ΦΙΛΙΚΟΣ ΔΙΑΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΔΙΑΦΟΡΩΝ	13
Άρθρο 68	Μέτρα	13
Άρθρο 69	Συμφωνία των διαδίκων	14
Άρθρο 70	Φιλικός διακανονισμός και ένδικη διαδικασία	14
Κεφάλαιο πέμπτο	ΑΝΑΣΤΟΛΗ ΤΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΑΠΟΧΗ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΚΔΙΚΑΣΗ ΥΠΟΘΕΣΕΩΣ ΥΠΕΡ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ ΤΩΝ ΕΚ ΚΑΙ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟΥ ..	14
Άρθρο 71	Περιπτώσεις αναστολής της διαδικασίας	14
Άρθρο 72	Διάρκεια και αποτελέσματα της αναστολής	14
Άρθρο 73	Απέκδυση αρμοδιότητας	14
Κεφάλαιο έκτο	ΠΑΡΑΙΤΗΣΗ, ΚΑΤΑΡΓΗΣΗ ΤΗΣ ΔΙΚΗΣ ΚΑΙ ΠΑΡΕΜΠΙΠΤΟΝΤΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ	15
Άρθρο 74	Παραίτηση	15
Άρθρο 75	Κατάργηση της δίκης	15
Άρθρο 76	Προσφυγή προδήλως απορριπτέα	15
Άρθρο 77	Απαράδεκτο για λόγους δημοσίας τάξεως	15

Άρθρο 78	Αίτηση προς το Δικαστήριο ΔΔ για να αποφανθεί χωρίς να εισέλθει στην ουσία	15
Κεφάλαιο έβδομο	ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ	15
Άρθρο 79	Απόφαση	15
Άρθρο 80	Δημοσίευση της αποφάσεως	15
Άρθρο 81	Διάταξη	16
Άρθρο 82	Έκδοση της διατάξεως	16
Άρθρο 83	Έναρξη ισχύος	16
Άρθρο 84	Διόρθωση των αποφάνσεων	16
Άρθρο 85	Παράλειψη αποφάσεως ως προς τα δικαστικά έξοδα	16
Κεφάλαιο όγδοο	ΔΙΚΑΣΤΙΚΑ ΕΞΟΔΑ	16
Άρθρο 86	Απόφαση για τα έξοδα	16
Άρθρο 87	Κατανομή των εξόδων — Γενικοί κανόνες	16
Άρθρο 88	Έξοδα προκαλούμενα χωρίς εύλογη αιτία ή κακοβούλως	16
Άρθρο 89	Κατανομή των εξόδων — Ειδικές περιπτώσεις	16
Άρθρο 90	Έξοδα αναγκαστικής εκτέλεσης	17
Άρθρο 91	Έξοδα που αναζητούνται	17
Άρθρο 92	Αμφισβήτηση σχετικά με τα έξοδα	17
Άρθρο 93	Πληρωμή	17
Άρθρο 94	Δικαστικά έξοδα καταβλητέα στο Δικαστήριο ΔΔ	17
Κεφάλαιο ένατο	ΕΥΕΡΓΕΤΗΜΑ ΠΕΝΙΑΣ	17
Άρθρο 95	Ουσιαστικές προϋποθέσεις	17
Άρθρο 96	Τυπικές προϋποθέσεις	18
Άρθρο 97	Διαδικασία	18
Άρθρο 98	Προκαταβολές — Κατανομή των δικαστικών εξόδων	18
Κεφάλαιο δέκατο	ΕΠΙΔΟΣΕΙΣ	19
Άρθρο 99	Επιδόσεις	19
Κεφάλαιο ενδέκατο	ΠΡΟΘΕΣΜΙΕΣ	19
Άρθρο 100	Υπολογισμός των προθεσμιών — Κατ' αποκοπή παρέκταση των προθεσμιών λόγω αποστάσεως	19
Άρθρο 101	Παράταση προθεσμίας — Εξουσιοδότηση υπογραφής	19
ΤΙΤΛΟΣ ΤΡΙΤΟΣ	ΕΙΔΙΚΕΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ	20
Κεφάλαιο πρώτο	ΑΝΑΣΤΟΛΗ ΕΚΤΕΛΕΣΕΩΣ ΚΑΙ ΑΛΛΑ ΠΡΟΣΩΡΙΝΑ ΜΕΤΡΑ ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΤΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΜΕΤΡΩΝ	20
Άρθρο 102	Αίτηση λήψεως προσωρινών μέτρων	20
Άρθρο 103	Αρμοδιότητα του προέδρου του Δικαστηρίου ΔΔ	20

Άρθρο 104 Διαδικασία	20
Άρθρο 105 Απόφαση περί των προσωρινών μέτρων	20
Άρθρο 106 Μεταβολή των περιστάσεων	20
Άρθρο 107 Νέα αίτηση	20
Άρθρο 108 Αναστολή της αναγκαστικής εκτέλεσης	20
Κεφάλαιο δεύτερο ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ	21
Άρθρο 109 Αίτηση παρεμβάσεως	21
Άρθρο 110 Προϋποθέσεις παρεμβάσεως	21
Άρθρο 111 Κλήση προς παρέμβαση	21
Κεφάλαιο τρίτο ΑΝΑΙΡΕΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΟΜΠΗ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ ΚΑΤΟΠΙΝ ΑΝΑΙΡΕΤΙΚΗΣ ΑΠΟΦΑΣΕΩΣ	21
Άρθρο 112 Προϋποθέσεις ασκήσεως αναιρέσεως κατά των αποφάσεων του Δικαστηρίου ΔΔ	21
Άρθρο 113 Αναπομπή κατόπιν αναιρέσεως — Ανάθεση της αναπεμφθείσας υποθέσεως	22
Άρθρο 114 Διαδικασία εξετάσεως της αναπεμφθείσας υποθέσεως	22
Άρθρο 115 Δικαστικά έξοδα	22
Κεφάλαιο τέταρτο ΕΡΗΜΗΝ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΝΑΚΟΠΗ ΕΡΗΜΟΔΙΚΙΑΣ	22
Άρθρο 116 Διαδικασία	22
Κεφάλαιο πέμπτο ΕΚΤΑΚΤΑ ΕΝΔΙΚΑ ΜΕΣΑ	22
Άρθρο 117 Επί της τριτανακοπής	22
Άρθρο 118 Επί της ερμηνείας των αποφάνσεων του Δικαστηρίου ΔΔ	23
Άρθρο 119 Περί αναθεωρήσεως	23
ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ	24
Άρθρο 120 Πρακτικές οδηγίες του Δικαστηρίου ΔΔ	24
Άρθρο 121 Δημοσίευση του Κανονισμού Διαδικασίας	24
Άρθρο 122 Μεταβατικές διατάξεις επί των δικαστικών εξόδων	24
Περιεχόμενα	25